РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (четвърти състав)

7 юни 2011 година *

По дело T-217/06

Arkema France, установено в Colombes (Франция),

Altuglas International SA, установено в Puteaux (Франция),

Altumax Europe SAS, установено в Puteaux,

за които първоначално се явяват адв. A. Winckler, адв. S. Sorinas Jimeno и адв. P. Geffriaud, а впоследствие адв. Sorinas Jimeno и адв. E. Jégou, avocats,

жалбоподатели,

* Език на производството: френски.

срещу

Европейска комисия, за която първоначално се явяват г-н F. Arbault и г-н V. Bottka, а впоследствие г-н Bottka и г-н F. Castillo de la Torre, в качеството на представители,

ответник,

с предмет, преди всичко, искане за отмяна на Решение C (2006) 2098 окончателен на Комисията от 31 май 2006 година относно производство по прилагане на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/F/38.645 — Метакрилати) в частта относно жалбоподателите и, при условията на евентуалност, с предмет искане за отмяна на глобата, наложена с това решение на жалбоподателите, или за намаляване на нейния размер,

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав),

състоящ се от: г-н O. Czúcz, председател, г-жа I. Labucka (докладчик) и г-н K. O'Higgins, съдии,

секретар: г-жа T. Weiler, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 декември 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

Въведение

1 С Решение C (2006) 2098 окончателен на Комисията от 31 май 2006 година относно производство по прилагане на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/F/38.645 — Метакрилати) (наричано по-нататък „обжалваното решение“) Комисията налага солидарно на Arkema SA и неговите дъщерни дружества Altuglas International SA (наричано по-нататък „Altuglas“) и Altumax Europe SAS (наричано по-нататък „Altumax“, като трите дружества заедно са наричани по-нататък „Arkema“) глоба в размер на 219 131 250 EUR заради участието им в картел в сектора на метакрилатите в периода от 23 януари 1997 г. до 12 септември 2002 г. (наричан по-нататък „разглежданият картел“). Техните дружества майки, Total SA и Elf Aquitaine SA, се считат за солидарно отговорни за плащането, съответно на 140,4 милиона и 181,5 милиона евро от глобата (член 2 от обжалваното решение).

2 Arkema (по-рано известно като Atofina SA) е акционерно дружество по френското право, чиято дейност обхваща три направления: изделия от винил, промишлена химия и стоки с високи експлоатационни характеристики. В момента на настъпване на обстоятелствата, посочени в обжалваното решение, Elf Aquitaine

притежава първоначално 97,6 % от капитала на Arkema, а след придобиването на групата Elf от Total Fina SA на 17 април 2000 г. — 96,48 % от неговия капитал. След посочената дата и през остатъка от съответния период на нарушението на свой ред 99,43 % от капитала на Elf Aquitaine са собственост на Total (по-рано известно като Total Fina, а впоследствие TotalFinalElf SA) (съображения 265 и 266 от обжалваното решение).

3 С листването си на борсата на 18 май 2006 г. Arkema става Arkema France.

4 Altuglas (по-рано известно като Atohaas и Atoglas SA) и Altumax са основните дъщерни дружества на Arkema, които осъществяват дейност в сектора на метакрилатите, и по-специално на полиметилметакрилата (наричан по-нататък „ПММК“), и участват в тайните действия, описани в обжалваното решение (съображение 259 от обжалваното решение). През целия период на нарушението Arkema притежава 100 % от капитала на Altumax. От 1998 г. Arkema притежава 100 % от капитала на Altuglas. До този момент Elf Atochem SA е притежавало едва 50 % от капитала му, но е отговаряло за неговото текущо управление (съображение 263 от обжалваното решение).

Административно производство

5 Разследването, завършило с приемането на обжалваното решение, започва във връзка с подадено на 20 декември 2002 г. от Degussa AG заявление за освобождаване от глоби на основание на Известието на Комисията от 19 февруари 2002 г. относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, стр. 3, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството“).

6 На 25 и 26 март 2003 г. Комисията извършва проверки, по-специално в помещенията на Arkema. В резултат от тези проверки на 3 април 2003 г. Arkema внася заявление за освобождаване от глоба или за намаляване на нейния размер на основание на Известието относно сътрудничеството (съображение 60 от обжалваното решение).

7 На 17 август 2005 г. Комисията приема изложение на възраженията относно нарушение в сектора на метакрилатите и го адресира по-специално до Total, Elf Aquitaine, Arkema, Altuglas и Altumax (съображение 85 от обжалваното решение).

8 На 15 и 16 декември 2005 г. е проведено изслушване, на което се явяват всички адресати на изложението на възраженията (съображение 87 от обжалваното решение).

9 На 31 май 2006 г. Комисията приема обжалваното решение.

Обжалвано решение

10 За целите на настоящия спор от особено значение са два аспекта на обжалваното решение: определянето на адресатите му и изчисляването на глобата.

Адресати на обжалваното решение

11 След като посочва, че следва да се определи на кои правни субекти да се възложи отговорността за нарушението (съображение 245 от обжалваното решение), Комисията приема, че Altuglas, Altumax, Arkema и Elf Aquitaine отговарят солидарно за нарушението, за извършването на което през периода от 23 януари 1997 г. до 12 септември 2002 г. вина носят Altuglas и Altumax. Total отговаря солидарно за нарушението, извършено от Altuglas и Altumax от 1 май 2000 г. до 12 септември 2002 г. (съображение 277 от обжалваното решение).

12 Що се отнася по-конкретно до отговорността на Elf Aquitaine, тъй като членовете на управителния съвет на Arkema се назначават от Elf Aquitaine и участието на последното в капитала на дъщерното му дружество е в размер на 97,6 %, а след април 2000 г. — в размер на 96,48 %, Комисията презумира, че Elf Aquitaine има решаващо влияние и действителен контрол над действията на Arkema (съображение 265 от обжалваното решение).

13 Що се отнася до отговорността на Total, Комисията установява, че след април 2000 г. и до преустановяване на нарушението това дружество контролира пряко или непряко капитала на всички оперативни дружества от групата, включително тези, които са участвали пряко в разглеждания картел. При тези обстоятелства Комисията презумира, че Total упражнява решаващо влияние върху действията на дъщерните си дружества Elf Aquitaine, Arkema, Altuglas и Altumax, и изпраща изложение на възраженията до всички тези лица (съображение 267 от обжалваното решение).

14 Arkema, от една страна, и от друга, Total и Elf Aquitaine, изпращат отделни отговори на изложението на възраженията, като посочват по-специално, че Arkema трябва да бъде единственият адресат на обжалваното решение (съображения 268 и 269 от него). Комисията отхвърля доводите им и потвърждава отговорността

на петте лица, посочени в предходната точка (съображения 270—277 от обжалваното решение). По-нататък всички тези дружества ще бъдат посочвани като образуващи „групата Total“.

Изчисляване на глобата

15 Във връзка с изчисляването на глобата Комисията разглежда, на първо място, тежестта на нарушението и най-напред установява, че предвид характера на нарушението и обстоятелството, че то обхваща цялата територия на ЕИП, е налице много сериозно нарушение по смисъла на Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС (ОВ C 9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките“) (съображения 319—331 от обжалваното решение). По-нататък Комисията прилага различно третиране спрямо предприятията, участващи в нарушението, като предвид оборота на Arkema в ЕИП за трите вида изделия от ПММК поставя групата Total в първата категория. На това основание по отношение на същата Комисията определя начален размер от 65 милиона евро (съображение 332—336 от обжалваното решение). Накрая, предвид световния оборот на Total, Комисията прилага мултипликационен коефициент 3 по отношение на глобата, наложена на групата Total, за да гарантира нейния възпиращ ефект. В резултат от това началният размер на глобата възлиза на 195 милиона евро (съображения 337—350 от обжалваното решение).

16 На второ място, Комисията разглежда продължителността на нарушението и установява, че след като Arkema е участвало в нарушението в продължение на 5 години и 7 месеца, началният размер трябва да се увеличи с 55 %. Увеличението се прилага за Elf Aquitaine, Arkema, Altuglas и Altumax. По отношение на Total, което е собственик на капитала на своите дъщерни дружества през по-кратък период от време, Комисията увеличава глобата с 20 % (съображения 351—353 от обжалваното решение). В този смисъл основната сума на глобата, която е изчислена за Arkema (включително за Elf Aquitaine), възлиза на 302,25 милиона

евро. Приема се, че Total отговаря солидарно за плащането на 234 милиона евро от тази сума (съображение 354 от обжалваното решение).

17 На трето място, Комисията разглежда евентуалното наличие на отегчаващи обстоятелства. По отношение на Arkema, тъй като то е адресат на три предходни решения и извършва нарушение от същия вид, Комисията установява повторност и решава да увеличи основната сума на глобата му с 50 %. Същевременно Комисията уточнява, че Total и Elf Aquitaine не са извършили повторно нарушение, и следователно увеличението се прилага само за Arkema, Altuglas и Altumax (съображение 369 от обжалваното решение и свързаната с него бележка под линия 250).

18 На четвърто място, Комисията отхвърля смекчаващите обстоятелства, посочени от групата Total.

19 На този етап, съответно след отчитане или не на отегчаващи и смекчаващи обстоятелства, размерът на глобата на Arkema, Altuglas и Altumax е 365 218 750 EUR. За Total размерът на глобата продължава да бъде 234 милиона евро. За Elf Aquitaine размерът на глобата остава 302,25 милиона евро (съображение 397 от обжалваното решение). В приложение на член 23, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] от Договора (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), Комисията приема, че глобата не надвишава 10 % от оборота на предприятието (съображения 398 и 399 от обжалваното решение).

20 На пето и последно място, Комисията прилага Известието относно сътрудничеството и по силата на точка 23, буква б), първо тире от него решава да намали с 40 % глобата, която в противен случай би била наложена на групата Total (съображения 403—410 от обжалваното решение).

21 В резултат на това в член 2, буква б) от обжалваното решение Комисията определя окончателния размер на глобата по следния начин:

„Arkema […], Altuglas […] и Altumax […], солидарно отговорни: 219,13 125 милиона евро, като за 140,4 милиона евро солидарна отговорност [носи] Total […] и за 181,35 милиона евро солидарна отговорност [носи] Elf Aquitaine SA“.

Производство и искания на страните

22 Жалбоподателите Arkema France, Altuglas и Altumax подават настоящата жалба в секретариата на Общия съд на 10 август 2006 г.

23 Поради промяна в съдебните състави на Общия съд съдията докладчик е включен в четвърти състав, на който вследствие на това е разпределено настоящото дело.

24 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (четвърти състав) решава да открие устната фаза на производството, като в рамките на процесуално-организационните действия, от една страна, приканва страните да отговорят на някои въпроси, а от друга, приканва Комисията да представи документ. Страните изпълняват посочените искания в определения срок.

25 В съдебното заседание на 15 декември 2009 г. са проведени устните състезания на страните и са изслушани отговорите им на поставените от Общия съд въпроси. Устната фаза на производството е закрита в края на заседанието.

26 С определение от 26 ноември 2010 г. Общият съд решава да възобнови устната фаза на производството в съответствие с член 62 от своя процедурен правилник, за да покани страните в рамките на процесуално-организационните действия да представят документи и да отговорят на въпроси. Страните изпълняват посочените искания в определените срокове. След това, на 9 март 2011 г., устната фаза на производството е закрита.

27 Жалбоподателите молят Общия съд:

— преди всичко да отмени обжалваното решение в частта, отнасяща се до тях,

— при условията на евентуалност да отмени глобата, наложена им с обжалваното решение, или да намали нейния размер,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

28 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

От правна страна

29 В подкрепа на жалбата си жалбоподателите сочат по същество осем правни основания. Първото правно основание е изведено от нарушение на правилата за вменяването на отговорност във връзка с практиките, прилагани от дъщерно дружество, на неговото дружество майка, и от нарушение на принципа на недопускане на дискриминация. Второто правно основание е изведено от фактическите грешки, допуснати от Комисията при вменяването на отговорността за извършеното от Arkema нарушение на Total и на Elf Aquitaine. Третото правно основание е изведено от нарушение на задължението за мотивиране и на принципа на добра администрация при прилагане на правилата за вменяване на отговорност. Четвъртото правно основание е изведено от неспазване на критерия за действителното отражение върху пазара при определянето на началния размер на глобата от 65 милиона евро. Петото правно основание е изведено от наличието на грешки при прилагане на правото и фактически грешки във връзка с увеличението на началния размер на глобата с оглед осигуряване на нейния възпиращ ефект. Шестото правно основание е изведено от грешки при прилагане на правото, допуснати от Комисията при увеличаването на глобата поради повторност. Седмото правно основание е изведено от фактическа грешка, доколкото Комисията не намалила глобата на жалбоподателите поради липса на реално прилагане от Arkema на някои от инкриминираните практики. Осмото правно основание е изведено от грешки при прилагане на правото и фактически грешки, изразяващи се в отказа на Комисията да намали глобата им на основание „други фактори“. Освен това в съдебното заседание жалбоподателите сочат допълнително твърдение за нарушение, с което оспорват увеличаването на глобата за осигуряване на достатъчно сериозен възпиращ ефект.

По първото правно основание, изведено от нарушение на правилата за вменяването на отговорност във връзка с практиките, прилагани от дъщерно дружество, на неговото дружество майка, и от нарушение на принципа на недопускане на дискриминация

30 Жалбоподателите изтъкват, че като приложила презумпцията, според която дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху дъщерно дружество, когато притежава целия или почти целия му капитал (наричана понататък „презумпция за упражняване на решаващо влияние“), без да докаже

наличие на действителен контрол, Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото (първа част от настоящото правно основание). С това тя нарушила и принципа на недопускане на дискриминация, като по отношение на Arkema приложила различен стандарт на доказване в сравнение с прилагания по отношение на други дъщерни дружества, взели участие в инкриминираните практики (втора част от настоящото правно основание).

По първата част, изведена от неспазване на правилата за вменяването на отговорност във връзка с практиките, прилагани от дъщерно дружество на неговото дружество майка

— Доводи на страните

31 Жалбоподателите твърдят, че в съответствие с постоянната съдебна практика и практиката на Комисията при вземане на решения, когато предприятието — извършител на нарушението, е част от група дружества, по принцип единствено съответното дъщерно дружество отговаря за извършеното нарушение. Само при определени обстоятелства действията на дъщерно дружество можели да се вменят на дружеството майка. Това се случвало, когато дружеството майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество предвид липсата на самостоятелност при определяне на търговската му политика или когато дружеството майка (активно или пасивно, в зависимост само от познаването на фактите) е участвало в нарушението, извършено от дъщерното дружество.

32 Жалбоподателите изтъкват, че по силата на приложимата съдебна практика притежаването на 100 % от капитала (и, a fortiori, на 99,43 %, на 97,6 % или на 96,48 %) само по себе си не дава възможност автоматично да се направи извод, че дружеството майка действително упражнява решаващо влияние върху търговската политика на своето дъщерно дружество. Според жалбоподателите

съдебната практика винаги изисквала допълнителни елементи в това отношение, например дружеството майка да е твърдяло в административното производство, че е единственият представител на групата в отношенията с Комисията, да не оспорва, че притежава действителни контролни правомощия по отношение на дъщерното дружество, както и липсата дори на най-малко доказателство за самостоятелността на дъщерното дружество.

33 В случая обаче, извън прякото или непряко притежаване на почти целия капитал на Arkema от неговите дружества майки към съответния момент, в обжалваното решение Комисията не предоставила никакви данни, които да могат да докажат, че Total и/или Elf Aquitaine действително са упражнявали в рамките на разглеждания период решаващо влияние върху търговската политика на Arkema или при прилагането на инкриминираните практики. По-специално според жалбоподателите обстоятелството, отбелязано от Комисията в обжалваното решение, че към момента на настъпване на фактите членовете на управителния съвет на Arkema са се назначавали от Elf Aquitaine, представлява само логичен израз на притежанието на повече от половината капитал на Arkema и не е в състояние да докаже упражняването на решаващо влияние върху него.

34 Следователно жалбоподателите считат, че като се основава върху презумпцията за упражняване на решаващо влияние, изградена единствено върху прякото или непряко притежание на почти целия капитал на Arkema, за да вмени на Total и Elf Aquitaine отговорност за посочените в обжалваното решение практики, Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото, която обосновава отмяната на обжалваното решение.

35 Накрая на поставения от Общия съд въпрос относно последиците от Решение на Съда от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия (C-97/08 P, Сборник, стр. I-8237) във връзка с настоящия спор в съдебното заседание жалбоподателите твърдят, че фактите по делото, по което е постановено споменатото решение, и по-специално контролът, упражняван от дружеството майка над неговите дъщерни дружества, участвали в нарушението, се отличават от фактите по настоящото дело. Освен това жалбоподателите отбелязват, че в посоченото дело дружеството майка е притежавало 100 % от капитала на дъщерното си дружество, докато в настоящия случай този размер на участие не е достигнат (тъй като става дума за 99,43 %, за 97,6 % и за 96,48 %). При всички положения жалбоподателите твърдят, че ако посоченото по-горе Решение по дело Akzo

Nobel и др./Комисия трябва да се тълкува в смисъл, че позволява вменяването на извършено от дъщерно дружество нарушение на неговото дружество майка, без да са налице други обстоятелства освен капиталовата връзка, то тази съдебна практика трябвало да се преразгледа, доколкото въвеждала режим на обективна отговорност, несъвместим с Регламент № 1/2003.

36 Комисията заявява, че споделя тезата на жалбоподателите, според която само при определени обстоятелства отговорността, произтичаща от неправомерните действия на дъщерно дружество, може да се вмени на дружеството майка. Такава възможност била налице, когато дружеството майка действително упражнява решаващо влияние върху действията на дъщерното си дружество. Според Комисията обаче от постоянната съдебна практика е видно, че тя основателно може да направи извод, че дружество, притежаващо целия или почти целия капитал на своето дъщерно дружество, действително упражнява решаващо влияние върху своето дъщерно дружество, щом дружеството майка не е оборило презумпцията за упражняване на решаващо влияние, привеждайки доказателства за самостоятелност в действията на своето дъщерно дружество.

— Съображения на Общия съд

37 Следва да се напомни, че от съображения 245—252 и 259—277 от обжалваното решение е видно, че Комисията вменява спорното нарушение на Total и на Elf Aquitaine, поради това че те съставляват едно и също предприятие с Arkema и неговите дъщерни дружества Altuglas и Altumax, които са участвали в тайните действия. За да стигне до този извод, Комисията се основава на споменатата в изложението на възраженията презумпция, съгласно която Total и Elf Aquitaine са упражнявали решаващо влияние върху действията на своите дъщерни дружества. По отношение на Elf Aquitaine презумпцията за упражняване на решаващо влияние се основава на обстоятелството, че членовете на управителния съвет на Arkema са се назначавали от Elf Aquitaine, и на обстоятелството, че последното е притежавало 97,6 %, а впоследствие 96,48 % от капитала на Arkema (съображение 265 от обжалваното решение). Що се отнася до Total, същата презумпция

се основава на обстоятелството, че след април 2000 г. Total е контролирал пряко или непряко капитала на всички дружества от групата, включително дружествата, които са изпълнявали пряко определена роля в разглеждания картел предвид участието си от 99,43 % в капитала на Elf Aquitaine (съображения 266 и 267 от обжалваното решение). От последното е видно, че в отговора си на изложението на възраженията съответните дружества привеждат някои доводи, насочени към оборване на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, но Комисията счита, че същите са недостатъчни (вж. по-специално съображения 272 и 274 от обжалваното решение).

38 По-нататък следва да се напомни практиката на Съда в тази област.

39 В това отношение следва да се отбележи, че правото в областта на конкуренцията на Съюза се отнася до дейността на предприятията и че понятието за предприятие обхваща всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от неговия правен статут и начин на финансиране (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 54 и цитираната съдебна практика).

40 Съдът уточнява също, че понятието за предприятие, поставено в този контекст, трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар и от юридическа гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 55 и цитираната съдебна практика).

41 Когато подобна стопанска единица нарушава правилата на конкуренция, съгласно принципа на личната отговорност същата следва да отговаря за това нарушение (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 56 и цитираната съдебна практика).

42 Нарушението на правото в областта на конкуренцията на Съюза трябва да бъде вменено по недвусмислен начин на юридическо лице, на което биха могли да се наложат глоби, и изложението на възраженията трябва да бъде адресирано до последното. Важно е също изложението на възраженията да посочва в какво качество дадено юридическо лице се упреква в извършването на твърдените деяния (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 57 и цитираната съдебна практика).

43 От постоянната съдебна практика произтича, че поведението на дадено дъщерно дружество може да бъде вменено на дружеството майка, по-конкретно когато, макар и да има отделна правосубектност, това дъщерно дружество не определя по самостоятелен начин своето поведение на пазара, а прилага главно указанията, които са му дадени от дружеството майка, с оглед в частност на икономическите, организационните и юридическите връзки между тези два правни субекта (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 58 и цитираната съдебна практика).

44 Всъщност това е така, защото в подобна ситуация дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и следователно формират едно-единствено предприятие в горепосочения смисъл. Така обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 59).

45 Съдът приема също, че в особения случай, когато дружество майка притежава 100 % от капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на правилата на конкуренция на Съюза, от една страна, такова дружество майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество, и от друга страна, е налице оборима презумпция, според която посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 60 и цитираната съдебна практика).

46 Поради това Съдът уточнява, че при тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да се презумира, че последното оказва решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. Впоследствие Комисията ще бъде в състояние да счита дружеството майка за солидарно отговорно за плащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружество майка, което трябва да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, които са от естество да установят, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 61 и цитираната съдебна практика).

47 С оглед на тази практика на Съда следва да се приеме, че приложеният от Комисията в настоящия случай метод за вменяване на спорното нарушение на дружествата майки на жалбоподателите, посочен в точка 37 по-горе, е точен.

48 От една страна, за разлика от твърденията на жалбоподателите, това вменяване на отговорност не се основава единствено на притежаването на капитала, а и на констатацията, че презумпцията за упражняване на решаващо влияние не е била оборена (вж. по-специално съображения 272 и 274 от обжалваното решение).

49 От друга страна, от посочената съдебна практика (вж. по-специално точки 45 и 46 по-горе) става ясно, че структурата на собствеността върху капитала на дъщерно дружество е достатъчен критерий за въвеждането на тази презумпция, без Комисията да е длъжна да представя допълнителни данни относно действителното упражняване на влияние от страна на дружеството майка, както изискват жалбоподателите.

50 Това заключение не се поставя под съмнение от доводите на жалбоподателите, съгласно които обстоятелствата, довели до постановяването на Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, и по-специално упражняваният от съответното дружество майка по това дело контрол над неговите дъщерни дружества, били различни от тези по настоящото дело. По-специално,

независимо че по това дело е възможно да са били посочени подобни допълнителни данни (Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, Т-112/05, Сборник, стр. II-5049, точки 13 и 54), както от Решение от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе (точки 61 и 62), така и от Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе (точки 61 и 62) съвсем недвусмислено е видно, че прилагането на тази презумпция не зависи от наличието на такива допълнителни данни.

51 Следва да се отбележи също, че споменатата по-горе съдебна практика се отнася конкретно до „особения случай, когато дружество майка притежава 100 % от капитала на своето дъщерно дружество“ (Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 60). В случая обаче Total и Elf Aquitaine не притежават изцяло капитала на съответните им дъщерни дружества.

52 Уместно е все пак да се подчертае, че макар да отбелязват тази фактическа разлика в съдебното заседание (вж. точка 35 по-горе), жалбоподателите не привеждат никакъв конкретен довод, за да се противопоставят на прилагането на същия доказателствен режим в двата случая, въпреки че проблематиката относно прилагането на презумпцията за упражняване на решаващо влияние в случаите, различни от притежаването на целия капитал на дъщерното дружество от дружеството майка, е била предмет на писмено зададен от Общия съд до Комисията въпрос, а впоследствие и на обсъждане в съдебното заседание.

53 При всички положения следва да се приеме, че дружеството майка, което притежава почти целия капитал на своето дъщерно дружество, по принцип се намира в сходно положение с това на изключителен собственик от гледна точка на правото си да упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество предвид икономическите, организационните и правните му връзки с него. Следователно в този случай Комисията има право да приложи същия доказателствен режим, а именно да прибегне до презумпцията, че споменатото дружество майка действително упражнява правото си да оказва решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество. Действително не е изключено в определени случаи миноритарните съдружници да могат да разполагат по отношение на дъщерното дружество с права, позволяващи им да оспорят очертаната по-горе аналогия. Същевременно, освен че такива права обикновено не са свързани с пренебрежимо малки дялови участия като разглежданите в случая, жалбоподателите не представят никакви данни от такова

естество по настоящото дело. Следователно Комисията основателно прилага презумпцията за упражняване на решаващо влияние по отношение на дружествата майки на жалбоподателите.

54 Накрая, що се отнася до довода, съгласно който по същество съдебната практика, установена с Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия (точка 35 по-горе), трябвало да се преразгледа, Общият съд счита, че предвид обстоятелствата по делото не е от негова компетентност да възобновява разглеждането на правен въпрос, ясно разрешен от Съда в неотдавна постановено решение.

55 Следователно първата част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част, изведена от нарушение на принципа на недопускане на дискриминация

— Доводи на страните

56 Жалбоподателите твърдят, че докато в техния случай Комисията се основава изключително на презумпцията за упражняване на решаващо влияние с оглед вменяване на нарушението на дружеството майка, при повечето други дъщерни дружества, които са адресати на обжалваното решение, тя взема предвид допълнителни данни. Жалбоподателите се позовават във връзка с това на подхода на Комисията, възприет в обжалваното решение по отношение на Degussa, ICI plc и Lucile International Ltd.

57 Така Комисията провела необоснована дискриминация при събирането на доказателства. Жалбоподателите подчертават, че ако Комисията бе приложила по отношение на Arkema същия стандарт на доказване както при другите предприятия, тя по необходимост щяла да стигне до извода, че отговорност за нарушението следва да се вмени единствено на Arkema.

58 Освен това във връзка с довода на Комисията, изведен от упоменатото в обжалваното решение назначаване на членовете на управителния съвет на Atofina от Elf Aquitaine, жалбоподателите подчертават, че това е просто логичен израз на собствеността върху повече от половината капитал на Arkema, и изтъкват, че този признак е несъпоставим с приетите от Комисията данни по отношение на Degussa, където Комисията отчела активното участие на дружеството майка в нарушението. При всички положения жалбоподателите отбелязват, че този признак е относим единствено за Elf Aquitaine, но не и за Total.

59 Комисията оспорва тези доводи.

— Съображения на Общия съд

60 Следва да се напомни, че съгласно принципа на равно третиране или на недопускане на дискриминация сходни положения не трябва да се третират по различен начин, а различни положения не трябва да се третират еднакво, освен ако такова третиране е обективно обосновано (вж. Решение на Съда от 11 септември 2007 г. по дело Lindorfer/Съвет, C-227/04 P, Сборник, стр. I-6767, точка 63 и цитираната съдебна практика).

61 Налага се виждането, че жалбоподателите не доказват нарушаване на този принцип от Комисията, когато тя вменява спорното нарушение на адресатите на обжалваното решение.

62 Най-напред следва да се приеме, че положението на ICI Acrylics не е сходно с това на жалбоподателите. От обжалваното решение всъщност се вижда ясно, че ICI Acrylics — субектът, който е участвал пряко в спорното нарушение — е бил само търговско поделение на ICI, лишено от юридическа правосубектност, а не дъщерно дружество, изцяло или почти изцяло притежавано от ICI (вж. по-специално съображения 280, 287 и 288 от обжалваното решение). Следователно, що се отнася до ICI, Комисията не прилага презумпцията за упражняване на решаващо влияние (подкрепена или не с други данни), а единствено посочва юридическото лице, част от което към момента на настъпване на фактите е било търговското поделение, извършило нарушението (съображения 288 и 289 от обжалваното решение).

63 По-нататък, що се отнася до Degussa, следва да се отбележи, че в съображение 255 от обжалваното решение Комисията констатира следното:

„Röhm GmbH & Co. KG (изцяло притежавано от Degussa дъщерно дружество) и Para-Chemie GmbH (изцяло притежавано от Röhm дъщерно дружество) са самостоятелни юридически субекти. Тъй като Degussa е притежавало пряко или непряко тези две предприятия изцяло […] и част от надзорния съвет на Röhm се състои от членове на ръководството на Degussa […], Комисията приема, че Degussa отговаря за неправомерните действия на Röhm […] и на Para-Chemie […]“.

64 В съображение 294 от обжалваното решение Комисията приема следното за Lucite International:

„Lucite International UK Ltd е едно от изцяло притежаваните от него дъщерни дружества. Освен това по време на нарушението членовете на управителния съвет на Lucite International […] също са членували в управителния съвет на Lucite International UK […]“.

65 В този смисъл, за да вмени на Degussa и на Lucite International неправомерното поведение на съответните им дъщерни дружества, Комисията наистина се основава на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, произтичаща от собствеността на дружеството майка върху 100 % от капитала на дъщерното дружество, като същевременно излага допълнителни данни, а именно присъствието на членове на ръководството на дружеството майка в надзорния съвет на дъщерното дружество и, съответно, еднаквия членски състав на управителните съвети на двете дружества.

66 От това обаче не следва, че подходът по отношение на Degussa и Lucite International, както и на техните дъщерни дружества, е бил по-различен, отколкото при жалбоподателите и техните дружества майки, и че съставлява нарушение на принципа на равно третиране.

67 Следва да се подчертае всъщност, че — точно както дружествата майки на жалбоподателите — Degussa и Lucite International също се считат отговорни за неправомерните действия на своите дъщерни дружества (съображения 258 и 296 от обжалваното решение). В обжалваното решение обаче няма нищо, което позволява да се приеме, че Комисията би ги освободила от тази отговорност, ако не бе установила наличието на посочените по-горе допълнителни данни.

68 Във връзка с това следва да се напомни, че в съображения 245—252 от обжалваното решение Комисията представя принципите, от които се е ръководила при определяне на адресатите на това решение. Вижда се ясно, че при наличие на контрол над целия или почти целия капитал на дъщерно дружество Комисията приема, че са налице основания да бъде установена липсата на самостоятелност на дъщерното дружество, като изхожда единствено от презумпцията за упражняване на решаващо влияние, при условие че същата не е оборена в хода на административното производство, както и, следователно, да вмени неправомерните му действия на дружеството майка, поради това че последното е част от същото предприятие (вж. по-специално съображения 247 и 248 от обжалваното решение).

69 В този смисъл следва да се приеме, че — както посочва Комисията — тя отбелязва единствено с оглед на изчерпателност наличието на данни, различни от капиталовата връзка, когато такива са налице. Освен това във връзка с групата Total Комисията отбелязва и назначаването на членовете на управителния съвет на Arkema от Elf Aquitaine. Комисията обаче по никакъв начин не подчинява вменяването на отговорност за неправомерните действия на изцяло или почти изцяло притежавано от дружество майка дъщерно дружество на наличието на такива допълнителни данни. Това тълкуване впрочем се потвърждава и от споменаването в обжалваното решение единствено на капиталовата връзка по отношение на някои дружества майки. Това е така при Total (съображение 266) и дружествата от групата Barlo, а именно Barlo Plastics Europe NV, Barlo Plastics NV и Barlo Group plc (съображение 301).

70 Следва да се напомни впрочем, че в настоящия случай приложеният от Комисията метод за вменяване на отговорността за спорното нарушение на дружествата майки на жалбоподателите е точен, както проличава от гореизложеното (вж. точка 47 по-горе).

71 Поради това втората част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли, а с нея трябва да се отхвърли и първото правно основание в неговата цялост.

По второто правно основание, изведено от фактическите грешки, допуснати от Комисията при вменяване на отговорността за извършеното от Arkema нарушение на Total и на Elf Aquitaine

72 Според жалбоподателите, дори да се предположи, че по отношение на тях е валиден методът с използване на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, Комисията не е разполагала с фактически основания, за да вмени отговорността за нарушението на Total и на Elf Aquitaine. Всъщност те доказали, първо, пълната липса на участие на ръководителите на Elf Aquitaine и на Total в разглежданите практики и, второ, самостоятелността на Arkema при определяне на търговската му политика.

По първата част, изведена от пропуска да се отчете липсата на участие на ръководителите на Total и на Elf Aquitaine в посочените в обжалваното решение практики

— Доводи на страните

73 Жалбоподателите подчертават, че в обжалваното решение Комисията не твърди ръководителите на Elf Aquitaine или на Total да са участвали по някакъв начин в разглежданите практики или да са знаели за извършените нарушения. Те отбелязват също, че в хода на разследването Комисията не изпраща на тези предприятия никакво искане за предоставяне на информация, нито провежда действия по разследване в помещенията им.

74 Според жалбоподателите обаче от практиката на Комисията при вземане на решения следва, че поради липсата на активно или пасивно участие на дружеството майка в нарушението тя може да изключи вменяването на отговорността за извършено от дъщерното дружество нарушение на дружеството майка дори когато последното притежава повече от половината или целия капитал на споменатото дъщерно дружество.

75 Освен това във връзка с това жалбоподателите отбелязват, че групата, в която те са членували към момента на настъпване на фактите, е настоявала за абсолютното спазване на правилата за конкуренция, което впрочем е причината Arkema да въведе програма за спазване на правото на конкуренция още през януари 2001 г., тоест едва няколко месеца след придобиването на групата Elf от Total Fina, станало на 17 април 2000 г. При това положение те считат, че ако Total и/или Elf Aquitaine са били запознати с антиконкурентните практики, прилагани от Arkema, те незабавно биха разпоредили тяхното преустановяване.

76 Следователно според жалбоподателите Комисията можела да се основе на тази информация, за да приеме, че макар тези дружества да притежават почти целия капитал на Arkema в рамките на инкриминирания период, те не са отговаряли за неговите неправомерни действия на пазара на ПММК.

77 Комисията оспорва тези доводи.

— Съображения на Общия съд

78 Следва да се напомни, че от съображения 245—252 и 259—277 от обжалваното решение е видно, че Комисията вменява отговорността за спорното нарушение на Total и на Elf Aquitaine, поради това че към момента на настъпване на фактите същите са образували единен икономически субект и следователно по смисъла на правото на конкуренция са представлявали едно предприятие с Arkema и неговите дъщерни дружества Altuglas и Altumax, които са участвали в тайните действия. Този извод на Комисията се основава на презумпцията за упражняване на решаващо влияние и на констатацията, че същата не е била оборена в административното производство. Както проличава от разглеждането на първото правно основание, този метод е възприет основателно.

79 Видно от съдебната практика обаче, обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точка 59). Следователно не се е налагало Комисията да установява прякото участие на ръководителите на дружеството майка или дори тяхната запознатост с инкриминираните факти. Също така действията на Комисията по време на административното производство, и по-специално обстоятелството, че тя не е изпратила никакво искане за предоставяне на информация на дружествата майки, нито е провела действия по

разследване в техните помещения, е без значение с оглед на въпроса дали заедно с дъщерното си дружество те образуват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО.

80 Във връзка с посочената от жалбоподателите практика на Комисията при вземане на решения следва да се приеме, че дори ако Комисията хипотетично обуславяше вменяването на отговорността за нарушението на дружеството майка в зависимост от прякото участие на неговите ръководители в нарушението, това изобщо не би повлияло върху законосъобразността на обжалваното решение по този пункт, щом използваният в настоящия случай метод е бил точен. Освен това в писмената си реплика жалбоподателите уточняват, че според тях липсата на участие на дружество майка в нарушението, извършено от негово дъщерно дружество, сама по себе си не е достатъчна, за да изключи отговорността на дружеството майка, а представлява само отделен елемент, който Комисията може да вземе предвид за тази цел.

81 Накрая, както основателно твърди Комисията, липсата на пряко участие на ръководителите на дружеството майка или тяхното незнание относно инкриминираните факти — дори да се допусне, че те могат да се установят — не биха били достатъчни за оборването на презумпцията за упражняване на решаващо влияние.

82 Следователно първата част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част, изведена от неотчитането на данните, установяващи реалната самостоятелност на Arkema при определяне на търговската му политика

— Доводи на страните

83 Според жалбоподателите в хода на административното производство Arkema доказва, че неговата търговска политика в нито един момент от разглеждания в обжалваното решение период не е била определяна от Elf Aquitaine или Total. В този смисъл обстоятелствата, че от правна гледна точка то се е явявало дъщерно дружество на Elf Aquitaine към момента на настъпване на фактите и че членовете на управителния му съвет са се назначавали от последното, били без значение с оглед самостоятелното определяне на неговата търговска политика. Следователно, като възложила отговорността за извършеното от Arkema нарушение на неговите дружества майки, Комисията допуснала фактическа грешка.

84 На първо място, жалбоподателите отбелязват, че — видно от самата структура на групата — нито Total, нито Elf Aquitaine определят търговската политика на своите дъщерни дружества. Всъщност тези дружества били холдинги, акционери в различни групи от дружества, действащи самостоятелно в съответните си сектори на дейност.

85 На второ място, според жалбоподателите Arkema доказва, че е напълно самостоятелно при определяне на търговската си политика във връзка с ПММК, и по-специално с оглед на политиката по ценообразуване и избор на клиенти. Те сочат, че в сектора химия Arkema е било дружеството майка и че всъщност то е давало нареждания на собствените си дъщерни дружества, каквито са Altuglas и Altumax. На по-горните от Arkema нива обаче преобладавали единствено отношения като между акционер, загрижен да защити финансовите си интереси, и самостоятелно ръководство, натоварено с управлението на дейностите в областта на химията. В този смисъл ролята на Total и на Elf Aquitaine се ограничавала

до разрешаването на големите инвестиции и до получаването на счетоводната и финансова информация за резултатите на тяхното дъщерно дружество съгласно изискванията на приложимото законодателство. В това отношение жалбоподателите се позовават на приложената към жалбата вътрешна докладна записка, озаглавена „Вътрешни правомощия и ангажиране на разходи“.

86 Във връзка с горното жалбоподателите разграничават два периода: 1992—2000 г. и 2001—2004 г.

87 Във връзка с периода от 1992 г. до 2000 г. те сочат, че търговската политика по отношение на свързаните с ПММК дейности се определя самостоятелно от отдел „Междинни синтетични органични продукти“ (наричан по-нататък „DIOS“) на Elf Atochem. Основните насоки на тази търговска политика се одобрявали предварително под формата на петгодишен бизнес план всяка година от генералния съвет на директорите на Elf Atochem, който одобрявал и бюджета на DIOS.

88 За периода от 2001 г. до 2004 г. търговската политика относно свързаните с ПММК дейности се определяла самостоятелно от Arkema посредством Atoglas (понастоящем Altuglas). Основните насоки на тази търговска политика се определяли предварително всяка година под формата на петгодишен бизнес план от съвета на директорите в областта на химията — изпълнителен орган в сектора химия. Бюджетът за свързаните с ПММК дейности бил представян пред изпълнителния съвет на Total в рамките на представянето на общия бюджет на Atoglas. Дейността на този изпълнителен съвет била в областта на инвестициите при решенията, отнасящи се за суми над 10 милиона евро, и преценявал нивата на риск и рентабилност на тези инвестиции.

89 Жалбоподателите подчертават по-специално, че нито Total, нито Elf Aquitaine са определяли търговската политика на Arkema по отношение на дейности като разглежданите в настоящия случай, които били само незначителна част от оборота им. Във връзка с това те напомнят, че през 2002 г. (последната година от нарушението) световният оборот на Arkema от продажбата на ПММК е възлизал на 416 милиона евро, което е представлявало 2,1 % от общия оборот на сектора химия и 0,4 % от общия оборот на групата Elf Aquitaine/Total.

90 Освен това жалбоподателите подчертават, че дори да се допусне, че презумпцията за упражняване на решаващо влияние е валидна, за да се даде възможност за оборването на такава презумпция, тежестта на доказване за съответното предприятие трябвало да се отнася до установяването на липса на действителен контрол на дружеството майка върху търговската политика на дъщерното дружество на съответния пазар, и следователно в настоящия случай на пазара на ПММК. По тяхно мнение различен подход, изразяващ се в изискване да се докаже пълна самостоятелност по отношение на дружеството майка и следователно отхвърляне на абстрактната възможност дружеството майка да упражнява решаващо влияние върху своето дъщерно дружество, в случай че притежава изцяло неговия капитал, щял да представлява probatio diabolica и да води до установяване на необорима презумпция.

91 На трето място, жалбоподателите отбелязват, че общият контрол, упражняван от Total и Elf Aquitaine над Arkema, се отличава от упражнявания от Arkema контрол над неговите дъщерни дружества Altuglas и Altumax, които са представлявали част от Arkema както в оперативно, така и във функционално отношение. Жалбоподателите подчертават също, че в цялото производство Arkema встъпва от собствено име и от името на своите дъщерни дружества, и в нито един момент по време на разследването не оспорва наличието на действителен контрол над своите дъщерни дружества.

92 В този смисъл, от една страна, в оперативно отношение — за разлика от Elf Aquitaine и Total, които не са участвали в производствения процес на метакрилати — Arkema е осъществявало производство на метилметакрилати: суровина, отчасти използвана за собствени нужди от неговите дъщерни дружества Altuglas и Altumax за производството и дистрибуцията на ПММК.

93 От друга страна, във функционално отношение, макар и осъществявана от дъщерни дружества на Arkema (Altuglas и Altumax), свързаната с ПММК дейност винаги била част от търговската организация на Arkema, най-напред в рамките на DIOS, до 2000 г., а впоследствие, след 2001 г. — чрез специализирана в областта на ПММК търговска единица. Освен това през разглеждания период повече от половината членове на управителния съвет на дружеството Altuglas били представители на правните и финансови дирекции на Arkema. Последните освен това изпълнявали задължения не само в Arkema, но и в Altuglas, което не разполагало със свои правни и финансови служби. На последно място, всички служители на Altuglas, участвали в посочените в обжалваното решение практики, редовно са информирали член на ръководството на Arkema, който в периода на нарушението е бил г-н G., първоначално директор на DIOS до 2000 г., а впоследствие, от 2001 г., член на съвета на директорите в сектор химия.

94 Жалбоподателите освен това отбелязват, че тази функционална и оперативна интеграция между Arkema и неговите дъщерни дружества Altuglas и Altumax е потвърдена през 2004 г. при реорганизацията на сектора химия на групата Total и създаването на Arkema, а впоследствие, през май 2006 г., с листването на Arkema на борсата.

95 На четвърто място, жалбоподателите подчертават, че никое от събраните в хода на производството доказателства не установява прякото или непряко получаване от Arkema на каквото и да било указание или препоръка от страна на Elf Aquitaine или Total във връзка с търговската политика, която да провежда на пазарите на метакрилати, въпреки че Комисията е иззела стотици документи от седалището на Arkema.

96 На пето място, жалбоподателите сочат, че възприетата от Комисията позиция в обжалваното решение е в противоречие със собствената ѝ по-ранна практика. Всъщност в Решение C (2003) 4570 окончателен на Комисията от 10 декември 2003 година относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/E-2/37.857 — Органични пероксиди, наричано по-нататък решението „Органични пероксиди“) Комисията не вменила отговорността за извършеното от Arkema нарушение на Elf Aquitaine, въпреки съществуващата между двете предприятия капиталова връзка. Така Комисията

допуснала, че Arkema се ползва с реална самостоятелност при определяне на търговската си политика. Според жалбоподателите, щом периодът, който се обхваща от решение „Органични пероксиди“, отчасти съвпада с визирания в обжалваното решение и икономическите и финансови връзки между Arkema и Elf Aquitaine са били строго идентични и по двете дела, Комисията е нямала основание да се отклонява от позицията, възприета по делото, по което е постановено решение „Органични пероксиди“.

97 Освен това ограниченият общ контрол, упражняван от Total и Elf Aquitaine над техните дъщерни дружества, наскоро бил потвърден от френския Съвет по конкуренцията, който установил в решение във връзка с пазара за продажба на горива по автомагистралите, че Total Raffinage Distribution SA и Elf Antar France SA разполагат с достатъчна самостоятелност при определяне на търговската си политика.

98 На последно място, жалбоподателите сочат, че Комисията е допуснала грешки при прилагане на правото в преценката относно естеството и разпределянето на доказателствената тежест. Те считат, че тъй като възприетата от Комисията презумпция за упражняване на решаващо влияние не се съпътства от допълнителни данни, които да са в състояние да установят наличието на действителен контрол на дружествата майки върху търговската политика на Arkema на пазара на ПММК, самият факт, че в хода на административното производство Arkema представя данни, които да докажат реалната му самостоятелност на пазара, е достатъчен за преобръщане на доказателствената тежест. Според тях при това положение Комисията е следвало да докаже, че въпреки посочените данни Total и Elf Aquitaine са упражнявали решаващо влияние върху дъщерните си дружества на съответния пазар.

99 Комисията сочи, че данните, представени от жалбоподателите по време на административното производство и възпроизведени в жалбата, са недостатъчни, дори разгледани в цялост, за установяване на самостоятелност по отношение на Elf Aquitaine в поведението на Arkema на пазара и следователно за оборване на презумпцията за упражняване на решаващо влияние.

— Съображения на Общия съд

100 В самото начало следва да се отбележи, че за разлика от това, което сочат жалбоподателите (вж. точки 90 и 98 по-горе), в настоящия случай Комисията не е нарушила правилата относно доказателствената тежест.

101 В това отношение следва да се напомни, че от практиката, установена с Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия (точка 35 по-горе, точка 61), следва, че за да обори презумпцията за упражняване на решаващо влияние, съответното дружество трябва да представи „достатъчно доказателства", които са от естество да установят, че дъщерното дружество има самостоятелно поведение на пазара. Комисията от своя страна следва да разгледа тези доказателства, а не да представя данни в подкрепа на упражняването на такова влияние. Освен това, ако заинтересованата страна можеше да оспори споменатата презумпция, като изложи само неподкрепени твърдения, презумпцията би се оказала напълно лишена от полезно действие.

102 Следва изначално да се отбележи обаче, че в отговора си на изложението на възраженията жалбоподателите представят съвсем оскъдни конкретни данни в подкрепа на твърденията си относно самостоятелността на Arkema на пазара. По-специално част III.2 от този отговор, озаглавена „[През периода на нарушението] Arkema се ползва с реална самостоятелност при определяне на търговската си политика", не се позовава на никакви документи, потвърждаващи съдържащите се в нея твърдения. В този смисъл изглежда, че е точна съдържащата се в съображение 272 от обжалваното решение констатация на Комисията, съгласно която представените от жалбоподателите данни представляват единствено твърдения, неподкрепени с достатъчно доказателства. Както е видно от предходната точка, тази констатация позволява основателно да се приеме, че презумпцията за упражняване на решаващо влияние не е била оборена.

103 Освен това, противно на твърденията на жалбоподателите, възприетият в обжалваното решение подход не представлява probatio diabolica. Всъщност от съдебната практика следва, че за да се определи дали дадено дъщерно дружество формира самостоятелно своето поведение на пазара, следва да се вземат предвид всички релевантни елементи относно икономическите, организационните и юридическите връзки, които свързват това дъщерно дружество с неговото дружество майка, които могат да варират във всеки отделен случай и следователно не могат да бъдат предмет на изчерпателно изброяване (вж. в този смисъл Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точки 73 и 74). Следователно жалбоподателите трябва да предоставят всяко доказателство относно организационните, икономически и юридически връзки между дъщерното дружество и дружеството майка, с което според тях може да се установи, че тези дружества не представляват един-единствен стопански субект (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 50 по-горе, точка 65). Ако се приеме, че в настоящия случай жалбоподателите не са били в състояние да представят такива доказателства, това все пак не означава, че споменатата презумпция не може в никакъв случай да бъде оборена.

104 В светлината на тези общи бележки следва да се разгледат конкретните доводи на жалбоподателите.

105 На първо място, те се позовават на обстоятелството, че Total и Elf Aquitaine са холдингови дружества, и твърдят, че самостоятелността на дъщерните им дружества следва от самата структура на групата.

106 От една страна, налага се констатацията, че твърденията, съгласно които Total и Elf Aquitaine били холдингови дружества, не са подкрепени с никакво доказателство.

107 От друга страна, дори да се допусне, че тези твърдения са точни, те не биха могли да бъдат достатъчни, за да се изключи, че въпросните дружества майки са упражнявали решаващо влияние върху дъщерните си дружества, като

по-специално са координирали финансовите инвестиции в групата. Всъщност вече е постановено, че в контекста на група от дружества холдингът е дружество, чиято задача е да групира участия в различни дружества и чиято функция е да осигури единно ръководство на тези дружества (Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, T-69/04, Сборник, стр. II-2567, точка 63). В случая самите жалбоподатели твърдят, че техните дружества майки са вземали участие в най-важните решения, които могат да се отразят в рамките на цялата група. Далеч без да опровергават тезата за наличие на икономически субект, състоящ се от жалбоподателите и техните дружества майки, тези твърдения по-скоро потвърждават, че функцията на последните е била да осигуряват единно ръководство и координиране, които да могат да повлияят върху поведението на дъщерните дружества на пазара.

108 На второ място, жалбоподателите твърдят, че са доказали пълната самостоятелност на Arkema при определяне на търговската му политика във връзка с ПММК. Всъщност Arkema било дружеството майка в сектора химия и давало разпореждания на своите дъщерни дружества, например Altuglas и Altumax. Що се отнася до Total и Elf Aquitaine, тяхната роля се свеждала до разрешаването на големите инвестиции и получаването на счетоводна и финансова информация относно резултатите на дъщерното им дружество съгласно изискванията на приложимото законодателство.

109 В това отношение следва да се отбележи, от една страна, че твърденията на жалбоподателите не са подкрепени с никакво доказателство. По принцип обаче е било възможно да се представи конкретно доказателство във връзка с твърденията, отнасящи се до организацията и структурата на групата Total и до съответните правомощия на различните дружества, включени в нея.

110 Действително жалбоподателите представят в приложение към жалбата вътрешна докладна записка, озаглавена „Вътрешни правомощия и ангажиране на разходи“, в подкрепа на довода им, че дружеството майка само е одобрявало най-големите реализирани от Arkema инвестиции. Същевременно, както твърди

Комисията, а жалбоподателите не възразяват, този документ не се е съдържал в отговора на изложението на възраженията. Освен това на въпрос в тази насока, поставен в съдебното заседание, жалбоподателите потвърждават, че този документ не е бил представен в административното производство. От Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе (точка 61) обаче е видно, че когато прилага презумпцията за упражняване на решаващо влияние, Комисията е в състояние да счита дружеството майка за солидарно отговорно за плащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако съответното дружество, което трябва да обори тази презумпция, представи достатъчно доказателства, които са от естество да установят, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара. В този смисъл Комисията основателно прави извод в съображение 272 от обжалваното решение, че въпросните твърдения не са били подкрепени с достатъчно доказателства.

111 От друга страна и при всички положения, дори да се докажат, тези твърдения не биха били достатъчни, за да се обори презумпцията за упражняване на решаващо влияние, доколкото се отнасят изключително до определянето на търговската политика за ПММК. Всъщност, противно на това, което поддържат жалбоподателите, за да се установи дали дадено дъщерно дружество определя по самостоятелен начин своето поведение на пазара, следва да се вземат предвид не само елементите, свързани с търговската политика в областта на стоките, включени в картела, но и всички релевантни елементи относно икономическите, организационни и юридически връзки, които свързват това дъщерно дружество с дружеството майка (вж. в този смисъл Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 35 по-горе, точки 67, 68, 73 и 74, и заключението на генералния адвокат Kokott към това решение, Сборник, стр. I-8241).

112 Освен това някои твърдения на жалбоподателите съдържат данни, че те образуват един-единствен икономически субект с техните дружества майки.

113 В този смисъл жалбоподателите признават, че Total и Elf Aquitaine е трябвало да разрешават големите инвестиции на своето дъщерно дружество. Упражняването на такова правомощие обаче действително показва, че дъщерното дружества действа на пазара, отчитайки интересите на дружеството майка (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 юли 2008 г. по дело Lafarge/Комисия, T-54/03, непубликувано в Сборника, точка 547).

114 Също така жалбоподателите неколкократно споменават, че в Total съществува сектор химия. В отговор на писмен въпрос на Общия съд жалбоподателите потвърждават, че след май 2000 г. до края на периода на нарушението секторът химия е включвал не само Arkema и неговите дъщерни дружества, а и други дружества от групата Total. Те разясняват, че след сливането на Total и Elf Aquitaine всички химически дейности на предишните групи се поставят във функционално отношение под егидата на Arkema (по това време Atofina). Това функционално обединяване обаче невинаги се съпътства от капиталово обединяване. Подобна подялба на групата на сектори, която при това не отчита капиталовите връзки между дружествата от групата, показва ясно, че координирането на дейностите на тези сектори се прави от оглавяващото групата дружество майка. Такава функция на дружеството майка може да изключи самостоятелното поведение на дъщерното дружество на пазара (вж. в този смисъл Решение по дело Lafarge/Комисия, точка 113 по-горе, точка 549 и Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 107 по-горе, точка 64).

115 Що се отнася до твърденията, че свързаната с ПММК дейност е представлявала само съвсем незначителна част от общия оборот на Total и на Elf Aquitaine, тези твърдения не могат да докажат, че дружеството майка е предоставило на дъщерното дружество пълна самостоятелност да определя поведението си на пазара. Освен това, както бе отбелязано по-горе, самостоятелността на дъщерно дружество спрямо неговото дружество майка не трябва да се преценява изключително с оглед на дейността му в областта на обхванатите от картела стоки. Следователно, дори да се допусне, че подобен довод е релевантен, би следвало да се прецени като цяло значението на Arkema за неговите дружества майки (вж.

в този смисъл Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 107 по-горе, точка 66). Жалбоподателите обаче не представят доводи в този смисъл.

116 На трето място, следва да се отхвърли доводът, че общият контрол, упражняван от Total и Elf Aquitaine върху Arkema, се различавал от контрола, който Arkema упражнява над своите дъщерни дружества Altuglas и Altumax. От една страна, още веднъж става въпрос за твърдение, което не се подкрепя с достатъчно доказателства относно връзките между съответните дружества. От друга страна, дори хипотетично да бъде установено, че Total и Elf Aquitaine поддържат с Arkema не толкова тесни връзки, колкото то поддържа със собствените си дъщерни дружества, това не би било достатъчно, за да се установи самостоятелното поведение на Arkema на пазара.

117 На четвърто място, във връзка с довода, изведен от това, че реорганизацията на сектора химия на групата Total и създаването на Arkema през 2004 г. и листването му след това на борсата през 2006 г. потвърждават самостоятелността на последното дружество, достатъчно е да се констатира, че става въпрос за обстоятелства, настъпили след периода на нарушението, които следователно не биха могли да удостоверят самостоятелността на споменатото дружество през този период. Освен това изразът „реорганизация на сектора химия на групата Total“ подсказва, че в споменатия сектор химия Total е поело координираща функция.

118 На пето място, във връзка с довода, съгласно който нито един документ от преписката не показвал, че Arkema е получило нареждане или препоръка от страна на Elf Aquitaine или Total във връзка с търговската си политика на пазара на метакрилатите, този довод сам по себе си е неприложим, щом самостоятелността на Arkema не трябва да се преценява изключително по отношение на този пазар. Освен това, както вече бе постановено, обстоятелството, че от документите по преписката не става видно дружеството майка да е давало нареждания на дъщерното си дружество, не би могло да се докаже, че такива нареждания не съществуват (вж. в този смисъл Решение по дело Lafarge/Комисия, точка 113 по-горе, точка 545).

119 На шесто и последно място, следва да се разгледа доводът, съгласно който възприетата в обжалваното решение позиция била в разрез с по-ранната политика на Комисията, очертана в решение „Органични пероксиди“, в което тя не вменява отговорността за извършеното от Arkema нарушение на Elf Aquitaine.

120 В това отношение следва да се приеме, че от посоченото от жалбоподателите решение „Органични пероксиди“ (съображения 373—391) е видно, че Комисията не анализира проблемите, свързани с отговорността на дружеството майка на Arkema, и по-специално че не се произнася по въпроса за неговата самостоятелност спрямо дружеството майка. Ето защо, дори да се допусне, че обстоятелствата по това дело са сходни с настоящите, не може да се поддържа, че посоченото решение е представлявало някаква гаранция за начина, по който Комисията възприема отношенията между Arkema и неговите дружества майки, нито впрочем за приложимия към тази група дружества критерий за вменяване на отговорност.

121 Освен това обжалваното решение не е първото, в което Комисията вменява отговорността за извършено от Arkema нарушение на Elf Aquitaine. Всъщност в Решение C (2004) 4876 на Комисията от 19 януари 2005 година относно производство по член 81 [ЕО] и по член 53 от Споразумението за ЕИП (дело C 37.773 — AMCA, наричано по-нататък решението „AMCA“) Комисията вече е вменила такава отговорност на Elf Aquitaine, при това също на основание на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, която не е била оборена.

122 При всички положения от съдебната практика е видно, че Комисията не е длъжна систематично да проверява дали неправомерните действия на дъщерно дружество могат да се вменят на неговото дружество майка (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 14 декември 2006 г. по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, T-259/02—T-264/02 и T-271/02, Recueil, стр. II-5169, точки 330 и 331, потвърдено с Решение на Съда от 24 септември 2009 г. по дело Erste Group Bank и др./Комисия, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P и C-137/07 P, Сборник, стр. I-8681, точка 82). Следователно, дори да се допусне, че към момента на настъпване на инкриминираните в решение „Органични пероксиди“ факти жалбоподателите и Elf Aquitaine са образували едно-единствено предприятие, само обстоятелството, че Комисията не е взела предвид възможността

да адресира това решение до дружеството майка на жалбоподателите и да му наложи санкция, не е било пречка тя да го стори в настоящия случай, в съответствие с изложените в съдебната практика принципи в областта на вменяването на отговорността за нарушения.

123 Впрочем, дори ако Комисията бе задължена да вземе предвид вменяването на разглежданото в решение „Органични пероксиди“ нарушение на Elf Aquitaine, обстоятелството, че не го е направила, би показало единствено допуснатата по тази преписка грешка и следователно в настоящия случай не би могло надлежно да се прави позоваване на това вменяване на отговорност.

124 Предвид изложеното по-горе следва да се направи извод, че представените от жалбоподателите данни, дори разгледани в тяхната съвкупност, не биха могли да се окажат достатъчни, за да се обори презумпцията, според която Total и Elf Aquitaine действително са упражнявали решаващо влияние върху поведението на своите дъщерни дружества.

125 Следователно втората част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли изцяло, а с нея трябва да се отхвърли и второто правно основание в неговата цялост.

По третото правно основание, изведено от нарушение на задължението за мотивиране и на принципа на добра администрация при прилагане на правилата за вменяване на отговорност

126 Това правно основание се поделя на две части.

По първата част, изведена от нарушение на задължението за мотивиране

— Доводи на страните

127 Жалбоподателите изтъкват, че доколкото в обжалваното решение не се съдържа отговор на всички доводи на Arkema, целящи да установят самостоятелността на търговската му политика, Комисията е нарушила задължението си за мотивиране. Освен това внесените от Комисията разяснения в писмената защита не можели да поправят това положение.

128 От една страна, жалбоподателите посочват, че Комисията не дава отговор по всички развити от Arkema доводи, обобщени в съображение 269 от обжалваното решение. По-специално тя се въздържала да даде отговор по доводите, според които само по себе си назначаването на членовете на управителния съвет на Arkema от Elf Aquitaine не е доказвало упражняването на действителен контрол и Arkema се е ползвало с пълна самостоятелност при определяне на търговската си политика, тъй като задължението за отчетност се е свеждало до представянето на обща информация в рамките на нормалното функциониране на група от дружества и се е отнасяло главно до счетоводни, финансови и свързани с одит въпроси.

129 От друга страна, жалбоподателите отбелязват, че Комисията не обсъжда определени доводи, представени от Arkema в отговора му на изложението на възраженията, които дори не са обобщени в обжалваното решение. Ставало въпрос за доводи, според които ръководителите на Total и на Elf Aquitaine никога не са участвали в инкриминираните практики и упражняваният от дружествата майки контрол се е ограничавал до разрешаване на най-големите инвестиции, като е бил твърде общ, за да ограничи самостоятелността на Arkema, по-специално в ценообразуването.

130 Жалбоподателите считат, че макар Комисията да не е задължена да обсъди всички фактически и правни въпроси, възникнали в хода на административното производство, тя все пак има задължението да разгледа основателността на всички доводи, взети в тяхната цялост, които са приведени за оборване на презумпцията за упражняване на решаващо влияние. Всеки друг подход щял да се сведе до установяването на необорима презумпция.

131 Освен това липсата на мотиви в настоящия случай била още по-вредна, тъй като, от една страна, възприетият от Комисията подход бил новаторски, както самата тя признавала в съображение 271 от обжалваното решение, а от друга страна, по отношение на останалите уличени в обжалваното решение дъщерни дружества Комисията е разкрила наличието на допълнителни данни, потвърждаващи презумпцията за упражняване на решаващо влияние от техните дружества майки. Жалбоподателите подчертават, че в съответствие със съдебната практика задължението за мотивиране на Комисията нараства, когато решението ѝ отива значително по-далеч от предходните решения (Решение на Съда от 8 ноември 2001 г. по дело Silos, C-228/99, Recueil, стр. I-8401, точка 28, Определение на Общия съд от 21 януари 2004 г. по дело FNSEA и др./Комисия, T-245/03, Recueil, стр. II-271, точка 52 и Определение на Общия съд от 21 януари 2004 г. по дело FNCBV/Комисия, T-217/03, Recueil, стр. II-239, точка 66).

132 Комисията не е съгласна, че е нарушила задължението си за мотивиране.

— Съображения на Общия съд

133 Във връзка със задължението за мотивиране на Комисията следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика изискваните от член 253 ЕО мотиви трябва да са съобразени с естеството на съответния акт и трябва по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на институцията, която издава акта, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с

основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол. Изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, по-специално в зависимост от съдържанието на акта, от естеството на изложените мотиви и от интереса, който адресатите или други лица, засегнати пряко и лично от акта, могат да имат от получаване на разяснения. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали мотивите на определен акт отговарят на изискванията на посочения член 253 ЕО следва да се преценява с оглед не само на текста, но и на контекста, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (вж. Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63 и цитираната съдебна практика).

134 Вече е постановено, че когато — както в настоящия случай — решение по член 81 ЕО се отнася до множество адресати и се поставя въпросът кой носи отговорност за нарушението, то трябва да е надлежно мотивирано по отношение на всеки един от адресатите, и най-вече по отношение на тези от тях, които по смисъла на това решение трябва да понесат отговорността за нарушението (Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, T-327/94, Recueil, стр. II-1373, точка 78 и Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Akzo Nobel/Комисия, T-330/01, Recueil, стр. II-3389, точка 93). В този смисъл, за да бъде достатъчно мотивирано по отношение на дружествата майки на жалбоподателите, обжалваното решение трябва по-специално да съдържа подробно изложение на мотивите, които могат да обосноват вменяването на нарушението на тези дружества (вж. в този смисъл Решение по дело SCA Holding/Комисия, посочено по-горе, точка 80).

135 Освен това, доколкото това вменяване на отговорност влияе върху положението на жалбоподателите, доколкото те са го оспорили в административното производство и следователно доколкото имат интерес да оспорват обжалваното решение по този пункт, те трябва да могат — също като своите дружества майки — да се запознаят с основанията за възприетата от Комисията позиция.

136 От това следва, че когато — както в настоящия случай — Комисията основава вменяването на отговорността за нарушението на презумпцията за упражняване на решаващо влияние и по време на административното производство съответните дружества представят данни, с които да оборят тази презумпция, решението трябва да излага достатъчно мотиви, които могат да обосноват позицията, че тези данни не позволяват посочената презумпция да бъде оборена.

137 В настоящия случай в своя отговор на изложението на възраженията жалбоподателите по-специално твърдят, че през целия период на нарушението Arkema се е ползвало с реална самостоятелност при определяне на търговската си политика. В подкрепа на това твърдение жалбоподателите по същество привеждат същите доводи като анализираните в рамките на второто правно основание.

138 От изложеното по-горе обаче следва, че Комисията дава отговор по тези доводи в съображение 272 от обжалваното решение, твърдейки, че „[о]станалите доводи [са] просто твърдения, [не]подкрепени с достатъчно доказателства за оборване на презумпцията за отговорност на Total и на Elf Aquitaine за извършените от тяхното дъщерно дружество Atofina деяния“. Следователно жалбоподателите неправилно поддържат, че Комисията не е дала отговор по техния довод, възпроизведен в съображение 269, буква в) от обжалваното решение, според който Arkema се е ползвало с пълна самостоятелност в търговската си политика и в поведението си на пазара.

139 Освен това следва да се приеме, че при обстоятелствата по настоящото дело това твърдение, съдържащо се в съображение 272 от обжалваното решение, отговаря на поставените от съдебната практика изисквания.

140 Всъщност по този начин Комисията излага причината, поради която е приела, че представените от жалбоподателите и техните дружества майки данни са недостатъчни за оборване на презумпцията за упражняване на решаващо влияние. Обжалваното решение следователно им предоставя необходимите указания, за да защитят правата си. По-специално жалбоподателите са могли или да оспорят

точността на това твърдение, като посочат, че са подкрепили твърденията си с достатъчно доказателства, или да оспорят относимостта му, като изтъкнат, че разглежданите твърдения, макар и неподкрепени с доказателства, в настоящия случай са били достатъчни, за да оборят споменатата презумпция. Пълният смисъл на тези мотиви се разкрива при съпоставянето им със съответната част от отговора на изложението на възраженията, с който жалбоподателите са запознати и който не препраща към никакви документи в подкрепа на съдържащите се в него твърдения (вж. точка 102 и сл. по-горе).

141 Освен това, както основателно отбелязва Комисията, от съдебната практика е видно, че макар по силата на член 235 ЕО тя да е задължена да мотивира своите решения, като упомене фактическите и правни обстоятелства, на които се основава правната обосновка на мярката, и съображенията, поради които е взела своето решение, не се изисква тя да обсъжда всички фактически и правни въпроси, повдигнати от всяко заинтересовано лице в хода на административното производство (Решение на Съда от 10 декември 1985 г. по дело Stichting Sigarettenindustrie и др./Комисия, 240/82—242/82, 261/82, 262/82, 268/82 и 269/82, Recueil, стр. 3831, точка 88 и Решение на Общия съд от 24 октомври 1991 г. по дело Atochem/Комисия, T-3/89, Recueil, стр. II-1177, точка 222). В този смисъл, ако в своето решение Комисията трябва да изложи съображенията, поради които счита, че представените данни са недостатъчни за оборване на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, това не означава, че във всеки отделен случай тя е задължена да обсъжда конкретно всяко отделно обстоятелство, представено от съответните предприятия. Общ отговор, какъвто е даден по настоящото дело, може в зависимост от обстоятелствата по случая да бъде достатъчен, за да може предприятието надлежно да защити правата си, а Общият съд да упражни контрол.

142 От своя страна обстоятелството, че в съображение 269 от обжалваното решение не са възпроизведени всички доводи на Arkema, не е определящо.

143 От една страна, доводът, че упражняваният от дружествата майки контрол се е свеждал до разрешаване на най-големите инвестиции и е бил твърде общ, за да ограничи самостоятелността на Arkema, по-специално по отношение на ценообразуването, съвпада с довода, че „Atofina се [е ползвало] с пълна

самостоятелност в търговската си политика и поведението си на пазара“, който е възпроизведен в съображение 269, буква в) от обжалваното решение и на който е даден отговор в съображение 272 от него. Освен това следва да се констатира, че точки 115 и 117 от отговора на жалбоподателите на изложението на възраженията, където този довод се съдържа, не препращат към никакъв документ в подкрепа на тезата им. Следователно жалбоподателите са могли да установят, че твърдението на Комисията, съдържащо се в съображение 272 от обжалваното решение, е представлявало отговор и на този довод.

144 От друга страна, видно от точки 99—101 от техния отговор на изложението на възраженията (вж. по-специално точки 91—105), жалбоподателите привеждат довода, че ръководителите на Total и на Elf Aquitaine никога не са участвали в инкриминираните практики, не за да оборят презумпцията за упражняване на решаващо влияние, а за да докажат, че „Elf Aquitaine или Total не биха могли […] да бъдат упрекнати в никакво пряко или непряко участие в инкриминираните практики“. От гореизложеното следва обаче, че Комисията не се основава на това обстоятелство, за да вмени отговорността за спорното нарушение на дружествата майки на жалбоподателите. Ето защо неспоменаването на този довод в обжалваното решение по никакъв начин не би могло да представлява нарушение на задължението за мотивиране.

145 По отношение на липсата на изричен отговор от страна на Комисията на довода, възпроизведен в съображение 269 от обжалваното решение, съгласно който назначаването на членовете на управителния съвет на Arkema от Elf Aquitaine не доказва упражняването на действителен контрол, следва да се подчертае, че в обжалваното решение Комисията не твърди, че това обстоятелство е достатъчно, за да обоснове вменяването на отговорността за спорното нарушение на дружествата майки на жалбоподателите. Действително в съображение 264 от обжалваното решение Комисията заявява, че „[ч]леновете на управителния съвет на Arkema […] се назначават от Elf Aquitaine […]“, и че този факт, както и капиталовите връзки между тези две дружества ѝ дават основание да презумира, че Elf Aquitaine има решаващо влияние и действителен контрол върху поведението на дъщерното си дружество Arkema. Както обаче бе констатирано в точки 68 и 69 по-горе, от структурата на обжалваното решение е видно, че това обстоятелство се споменава единствено с оглед на изчерпателност и не обуславя вменяването на спорното нарушение на дружествата майки на

жалбоподателите. Следователно липсата на изричен отговор по този довод не е била пречка жалбоподателите да се запознаят с основанията за вменяване на тази отговорност, нито да го оспорят пред Общия съд.

146 Освен това във връзка с изведения от текста на съображение 271 от обжалваното решение довод следва да се отбележи, че там Комисията установява следното:

„[О]бстоятелството, че в предходна преписка Комисията адресира решението си само до Atofina, само по себе си не я възпрепятства в настоящия случай да адресира решението си както до Atofina, така и до Total/Elf Aquitaine. Комисията разполага с право на преценка при вменяване на отговорността на дружество майка при обстоятелства като тези в настоящия случай [...] и неупражняването на това правомощие в предходно решение не я задължава да не го упражни в настоящия случай".

147 Налага се констатацията, че тази част от текста изобщо не означава да се допусне, че в настоящия случай Комисията е възприела новаторска позиция, както твърдят жалбоподателите. Твърдението на Комисията цели единствено да отхвърли довода, съдържащ се в съображение 268 от обжалваното решение, изведен от липсата в предходно адресирано до Arkema решение на вменяване на отговорност за неговите действия на неговото дружество майка (решение „Органични пероксиди"). Освен това следва да се отбележи, че преди обжалваното решение презумпцията за упражняване на решаващо влияние, основаваща се единствено на наличието на капиталова връзка, е била приложена от Комисията още в решение „AMCA", в което тя вменява отговорността за извършено от Arkema нарушение на Elf Aquitaine.

148 При всички положения посочената от жалбоподателите съдебна практика изисква единствено Комисията да изложи изрично своите съображения, когато в рамките на практиката си при вземане на решения тя приема решение, което отива значително по-далеч отколкото предходните решения. Следователно в

подобен случай не е достатъчно Комисията да изложи кратки мотиви, позовавайки се по-специално на трайна практика при вземане на решения (вж. в този смисъл Решение по дело Silos, точка 131 по-горе, точка 28). Както е видно от гореизложеното обаче, в обжалваното решение Комисията изрично дава отговор на доводите на Arkema, с които то цели да докаже самостоятелността на търговската си политика.

149 На последно място, наличието на отбелязани от Комисията допълнителни данни, потвърждаващи презумпцията за упражняване на решаващо влияние от страна на дружества майки по отношение на други дъщерни дружества, уличени в обжалваното решение, няма никакво отношение към достатъчността на мотивите по отношение на жалбоподателите. От гореизложеното освен това проличава (вж. точки 68 и 69 по-горе), че тези допълнителни данни са били отбелязани единствено с оглед на изчерпателност.

150 От това следва, че първата част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част, изведена от нарушение на принципа на добра администрация

— Доводи на страните

151 Жалбоподателите отбелязват, че според съдебната практика по силата на принципа на добра администрация Комисията е задължена да разгледа внимателно и безпристрастно всички материали, относими към случая. Това задължение придобивало основно значение в административните производства, когато

институциите разполагат с право на преценка, за да могат да изпълняват функциите си, каквито са производствата в областта на конкуренцията.

152 В настоящия случай, като се основала единствено на презумпция за контрол и, както е изложено по-горе, не отговорила на доводите, приведени от Arkema за оборване на такава презумпция (по-специално доводите, свързани с неотносимостта на назначаването на членовете на управителния съвет от Elf Aquitaine и с търговската самостоятелност на Arkema), Комисията не разгледала внимателно релевантните в настоящия случай обстоятелства и нарушила принципа на добра администрация.

153 Освен това жалбоподателите отхвърлят доводите на Комисията, според които настоящото твърдение за нарушение се припокривало с твърдението за нарушение относно липсата на мотиви. Жалбоподателите подчертават, че принципът на добра администрация е отделен от задължението за мотивиране и преследва различна цел.

154 Комисията оспорва тези доводи.

— Съображения на Общия съд

155 Следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика в случаите, в които институциите на Общността разполагат с право на преценка, за да бъдат в състояние да изпълняват своите функции, спазването на предоставените от правния ред на Съюза гаранции в административните производства е от още по-голямо значение. Между тези гаранции попада по-специално задължението на компетентната институция да провери внимателно и безпристрастно всички релевантни обстоятелства по случая (Решение на Съда от 21 ноември 1991 г. по

дело Technische Universität München, C-269/90, Recueil, стр. I-5469, точка 14 и Решение на Общия съд от 24 януари 1992 г. по дело La Cinq/Комисия, T-44/90, Recueil, стр. II-1, точка 86). Това задължение произтича от принципа на добра администрация (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 6 юли 2000 г. по дело Volkswagen/Комисия, T-62/98, Recueil, стр. II-2707, точка 269).

156 В подкрепа на настоящото твърдение за нарушение жалбоподателите се ограничават да поддържат, че Комисията се основава само на презумпция за решаващо влияние, упражнявано върху тях от техните дружества майки, и не обсъжда доводите, приведени от Arkema за оборване на такава презумпция, и по-специално доводите, свързани с неотносимостта на назначаването на членовете на управителния съвет от Elf Aquitaine и с търговската самостоятелност на Arkema.

157 От изложеното по-горе обаче най-напред следва, че прилагането на подобна презумпция е съвсем законосъобразно. По-нататък, както произтича от разглеждането на първата част от настоящото правно основание, запознаването със съответните текстове от отговора на изложението на възраженията и на обжалваното решение позволява да се приеме, че Комисията дава отговор по релевантните, повдигнати от жалбоподателите доводи, свързани по-специално с търговската самостоятелност на Arkema (този довод е възпроизведен в съображение 269, буква в) от обжалваното решение и е обсъден в съображение 272 от него). В това отношение следва да се подчертае, че съдържащата се в него обобщена мотивация, съгласно която „[о]станалите доводи [са] просто твърдения, [не]подкрепени с достатъчно доказателства за оборване на презумпцията“, сама по себе си не позволява да се установи нарушение на задължението за внимателно и безпристрастно разглеждане на относимите обстоятелства, произтичащи от административното производство. Освен това от изложеното по-горе следва (вж. точка 102 и сл.), че твърдението, съдържащо се в съображение 272 от обжалваното решение, е точно, което предполага, че Комисията е извършила грижливо и безпристрастно разглеждане.

158 Накрая, що се отнася до довода, че назначаването на членовете на управителния съвет на Arkema от Elf Aquitaine само по себе си не доказва упражняването на

действителен контрол, достатъчно е да се констатира, че в обжалваното решение Комисията не твърди обратното. Всъщност упражняването на решаващо влияние от дружествата майки на жалбоподателите върху последните се установява въз основа на презумпция, която не е оборена в хода на административното производство. Както току-що бе констатирано, назначаването на членовете на управителния съвет на Arkema от Elf Aquitaine се споменава в този контекст с оглед на изчерпателност. При тези условия липсата на даден от Комисията конкретен отговор по този довод не съставлява нарушение на задължението за добра администрация.

159 Следва впрочем да се подчертае, че в подкрепа на своето твърдение за нарушение жалбоподателите не привеждат никакви други доводи, освен текста на обжалваното решение.

160 Поради това втората част на настоящото правно основание, а оттам и цялото трето правно основание, трябва да се отхвърлят.

По четвъртото правно основание, изведено от неотчитането на критерия за действителното отражение върху пазара при определяне на началния размер на глобата от 65 милиона евро

Доводи на страните

161 В рамките на настоящото правно основание жалбоподателите твърдят, че като им определя глоба с начален размер 65 милиона евро, Комисията не отчита критерия за действително отражение върху пазара, формулиран в точка 1 A, първа алинея от Насоките.

162 На първо място, жалбоподателите изтъкват, че началният размер на глобата, а именно 65 милиона евро, е прекомерен, доколкото нарушението има само твърде ограничено отражение върху съответния продуктов пазар.

163 Във връзка с това те поддържат, първо, че за разлика от твърдяното от Комисията в съображение 329 от обжалваното решение, отражението на нарушението върху пазара е можело да бъде определено. Следователно то трябвало да се вземе предвид при определяне на тежестта на нарушението в съответствие със съдебната практика и Насоките.

164 Всъщност според установената съдебна практика, за да прецени конкретното отражение на дадено нарушение върху пазара, Комисията трябва да вземе предвид конкуренцията, която нормално би съществувала при липсата на нарушение. Това следователно предполагало да се познава развитието на конкуренцията на съответния пазар при извършване на нарушението и да бъде възможно това развитие да се съпостави с външни данни за пазара.

165 В отговора си на изложението на възраженията жалбоподателите обаче предоставили на Комисията необходимите за тази цел данни, а именно подробна информация за развитието на цените на трите разглеждани продукта от ПММК през периода 1995—2003 г., включително в сравнение с развитието на цените на техните суровини. Нещо повече — отражението на нарушението също можело да се определи въз основа на информацията относно развитието на пазарните дялове на различните производители по време на нарушението, които са били на разположение на Комисията, както проличава от текста на изложението на възраженията.

166 Второ, жалбоподателите твърдят, че ако Комисията бе пристъпила към количествено определяне на отражението на нарушението върху пазара, тя непременно щяла да стигне до извода, че това отражение е ограничено и тогава щяла да определи начален размер за глобата на Arkema, по-нисък от 65 милиона евро.

167 В това отношение жалбоподателите сочат, че действителното отражение на нарушението по необходимост е било пренебрежимо малко, доколкото развитието на цените на съответните продукти е било стриктно свързано с развитието на цените на суровините, използвани за тяхното производство, за които няма установено нарушение, както било видно от представените от Arkema схеми в приложение към неговия отговор на изложението на възраженията.

168 Нещо повече, Комисията сама приела в обжалваното решение, че на разглежданите пазари нарушението имало само крайно ограничено отражение. В този смисъл в съображение 104 от обжалваното решение, в което се прави общо описание на прилагането на споразуменията, тя приела, че договорените повишения на цените невинаги са можели да се приложат. Също така от редица съображения от обжалваното решение, съответно посветени на трите разглеждани продукта, било видно, че повишенията на цените, договорени на различните събрания, не са можели да се приложат или са породили само твърде ограничен ефект.

169 Освен това в своята реплика по повод доводите на Комисията жалбоподателите уточняват, че и според тях дори частичното прилагане на споразумение може да представлява признак за наличието на действително отражение на такова споразумение върху пазара, както е налице известно отражение на разглежданията картел върху пазара на ПММК. Те обаче поддържат, че това отражение е можело да се определи и ако Комисията бе пристъпила към количественото му определяне, тя непременно е щяла да стигне до извода, че същото е било ограничено.

170 На второ място, жалбоподателите поддържат, че Комисията не е изпълнила задължението си за мотивиране и е нарушила принципа на добра администрация, като е приела, че действителното отражение на нарушението не трябва да се взема предвид при определяне на началния размер на глобата.

171 Първо, жалбоподателите подчертават, че Комисията заявява единствено, че отражението на нарушението не е можело да се определи, без да представя никакви данни в подкрепа на посоченото твърдение, при това въпреки множеството данни относно развитието на цените, предоставени от Arkema в хода на административното производство.

172 Според жалбоподателите обаче Комисията следва да докаже дали отражението на нарушението може да се определи или не, по-специално когато, както в настоящия случай, страните в административното производство представят данни относно въздействието на нарушението на съответните пазари. В противен случай щяло да бъде достатъчно Комисията да заяви, че отражението на нарушението не може да се определи, за да не го взема предвид при определяне на началния размер на глобата.

173 Второ, жалбоподателите поддържат, че Комисията не е изпълнила също задължението си за мотивиране и е нарушила принципа на добра администрация, като не е дала отговор по приведените от Arkema в отговор на изложението на възраженията доводи, целящи да докажат, че отражението на нарушението върху съответните пазари е било ограничено.

174 В заключение жалбоподателите искат от Общия съд да отмени разглежданите разпоредби от обжалваното решение и, упражнявайки неограничената си компетентност, да определи начален размер на глобата им, който е по-нисък от наложения от Комисията предвид ограниченото отражение на нарушението върху съответните пазари.

175 Комисията оспорва тези доводи.

Съображения на Общия съд

176 Съгласно точка 1 A, първа алинея от Насоките „[п]ри оценяване на тежестта на нарушението трябва да бъд[ат] взе[ти] предвид неговият характер, неговото действително отражение върху пазара, където това може да бъде определено, а също така да бъде взет предвид и размерът на съответния географски пазар“.

177 В рамките на настоящото правно основание жалбоподателите по същество твърдят, че противно на заявеното от Комисията в обжалваното решение, отражението на разглеждания картел върху пазара е можело да се определи. Според жалбоподателите, ако Комисията бе определила това отражение количествено, тя непременно е щяла да стигне до извода, че същото е ограничено, и следователно е щяла да определи на Arkema начален размер на глобата, по-нисък от 65 милиона евро. Освен това жалбоподателите твърдят неизпълнение на задължението за мотивиране и нарушение на принципа на добра администрация, тъй като Комисията не защитила твърдението си, че отражението не може да се определи, и тъй като не дала отговор по приведените от Arkema доводи в отговор на изложението на възраженията.

178 В това отношение следва да се напомни, че съгласно практиката на Съда тежестта на нарушението трябва да бъде установена в зависимост от голям брой елементи, като например специфичните обстоятелства по делото, неговия контекст и възпиращото действие на глобите, и то без да има изработен обвързващ или изчерпателен списък на критерии, които задължително трябва да бъдат взети предвид. В преценката на тежестта на нарушенията се включват елементи като поведението на всяко от предприятията, изпълняваната от всяко от тях роля при установяването на съгласуваните практики, изгодата, която са можели да извлекат от тези практики, размерът им и стойността на съответните стоки, както и рискът, който този тип нарушения представляват за целите на Общността (вж. Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, Recueil, стр. I-5425, точки 241 и 242, и цитираната съдебна практика; вж. също в този смисъл Решение на Съда от 3 септември 2009 г. по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, C-534/07 P, Сборник, стр. I-7415, точка 96).

179 От това следва, че въздействието на антиконкурентна практика само по себе си не е определящ критерий при преценката на подходящия размер на глобата. По-конкретно, свързаните с аспекта на умисъл елементи могат да имат по-голямо значение от тези, които са свързани с посочените резултати, най-вече когато става въпрос за тежки сами по себе си нарушения (вж. Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 178 по-горе, точка 96 и цитираната съдебна практика).

180 В това отношение е важно да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика поради самото си естество картелите заслужават най-сурови глоби. Конкретното отражение, което те могат да имат върху пазара, и по-специално въпросът доколко ограничаването на конкуренцията води до установяване на пазарна цена, която е по-висока от тази, която би била налице при липсата на картела, не са решаващ критерий за определяне на размера на глобите (Решение на Общия съд от 6 май 2009 г. по дело KME Germany и др./Комисия, T-127/04, Сборник, стр. II-1167, точка 64). Всъщност трите аспекта в оценката на тежестта на нарушението нямат еднаква тежест в рамките на цялостното разглеждане. Характерът на нарушението е от първостепенно значение по-конкретно за характеризирането на нарушенията като „много тежки“ (Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Carbone-Lorraine/Комисия, T-73/04, Сборник, стр. II-2661, точка 91).

181 В този смисъл, както постановява Съдът, от Насоките следва, че хоризонталните ценови картели и картели за подялба на пазари могат да бъдат квалифицирани като много сериозни нарушения въз основа само на характера им, без Комисията да бъде задължена да доказва действително отражение на нарушението върху пазара. В тази хипотеза действителното отражение на нарушението е само един елемент сред други и ако може да бъде определено, би позволило на Комисията да увеличи началния размер на глобата над вероятния минимален размер от 20 милиона евро (Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 178 по-горе, точка 75, и Решение по дело Erste Group Bank и др./Комисия, точка 122 по-горе, точка 103). Поради това Съдът подчертава, че действителното отражение на нарушението върху пазара е факултативен елемент, който Комисията може да вземе предвид с цел изчисляване на глобата, ако счита това за уместно (вж. в този смисъл Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 178 по-горе, точка 82).

182 Освен това е постановено, че уточняването от Комисията посредством Насоките на нейния подход относно преценката на тежестта на едно нарушение не пречи тя да прецени този критерий общо, в зависимост от всички релевантни обстоятелства, включително тези, които не са изрично упоменати в Насоките (Решение по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, точка 122 по-горе, точка 237).

183 С оглед на тази съдебна практика представените от жалбоподателите доводи не могат да поставят под съмнение законосъобразността на обжалваното решение, що се отнася до определянето на началния размер.

184 Всъщност, от една страна, от тази съдебна практика следва, че дори да се допусне — както поддържат жалбоподателите — че отражението на спорното нарушение върху развитието на цените е ограничено, пак би било уместно квалифицирането му като много сериозно нарушение с оглед на характера и географския му обхват (тоест територията на ЕИП). Освен това следва да се подчертае, че в извода си относно тежестта на нарушението, съдържащ се в съображение 331 от обжалваното решение, Комисията квалифицира нарушението като много сериозно „предвид [неговия характер] и обстоятелство[то], че то обхваща цялата територия на ЕИП“. В този смисъл критерият за действителното отражение върху пазара не играе никаква роля при квалифицирането на нарушението.

185 От друга страна, в обжалваното решение няма никакви данни, че ако Комисията бе стигнала до извода за ограничено отражение на разглеждания картел върху пазара, тя щеше да определи начален размер на глобата на Arkema, по-нисък от 65 милиона евро.

186 В това отношение, въпреки че Комисията заявява, че разглежданият картел действително е имал отражение върху пазара предвид прилагането на споразуменията и практиките във връзка с цените (вж. съображение 321 и 329 от обжалваното решение), тя незабавно уточнява, че „[в] настоящото производство

не [е] възможно да се определи действителното отражение [на нарушението] върху пазара [...], и следователно Комисията не се [е основала] конкретно върху определено отражение в съответствие с Насоките, съгласно които действителното отражение трябва да се вземе предвид, когато може да се определи“ (съображение 321), и че „въздействието [на разглеждания картел върху пазара не може] да се определи с точност“. Освен това, както бе отбелязано по-горе, нейният извод относно тежестта на нарушението, съдържащ се в съображение 331 от обжалваното решение, не споменава критерия за действителното отражение върху пазара.

187 Налага се констатацията, че това обстоятелство не е било взето предвид с оглед изчисляването на глобата.

188 Освен това следва да се подчертае, че жалбоподателите не твърдят, че въз основа на намиращите се на нейно разположение данни Комисията е трябвало да установи липсата на отражение на разглеждания картел върху пазара. Те признават, че нарушението е могло да има известно отражение върху пазара, като едновременно с това поддържат, че това отражение е било ограничено (вж. точка 169 по-горе). Дори обаче да се приеме, че с оглед на изчисляването на глобата Комисията бе взела предвид своята констатация, според която картелът е имал отражение върху пазара, изобщо няма данни тя да е преувеличила неговото въздействие.

189 Също така не би могло да се твърди, че приложеният начален размер на глобата на жалбоподателите непременно се е основавал на отчетено значително отражение на разглеждания картел върху пазара, доколкото този размер значително надвишава предвидения в Насоките минимален размер за много сериозните нарушения (тоест 20 милиона евро). Всъщност, видно от изложеното по-горе, действителното отражение на нарушението представлява само едно от обстоятелствата, които могат да дадат възможност на Комисията да увеличи началния размер на глобата над посочения.

190 В този смисъл в настоящия случай началният размер се основава по-специално върху характера на нарушението, установен предвид основните му особености,

изложени в раздел 4.2 от обжалваното решение (вж. съображение 320 от обжалваното решение), върху размера на разглеждания географски пазар, а именно територията на ЕИП (вж. съображение 330 от обжалваното решение) и върху прилагането на диференцирано третиране по отношение на тези предприятия, за да се вземе предвид техният реален икономически капацитет да нанесат значителна вреда на конкуренцията, преценен с оглед на оборота от продажбата на продуктите от ПММК, заради които тези предприятия са участвали в разглеждания картел (вж. съображения 332—334 от обжалваното решение). В така очертания контекст Комисията споменава и размера на целия пазар на продуктите от ПММК през 2000 г. и 2002 г., изразен в обемно и стойностно отношение (вж. съображение 333 от обжалваното решение).

191 В рамките на настоящото правно основание жалбоподателите обаче изтъкват прекомерния начален размер на глобата само с оглед на критерия за действителното отражение върху пазара. Видно от изложеното по-горе, тези доводи сами по себе си са неприложими за оспорване на началния размер на глобата, възприет по отношение на тях.

192 От това следва също, че е без значение липсата на достатъчно подробно описание в текста на обжалваното решение на мотивите, поради които Комисията счита, че въз основа на намиращата се на нейно разположение информация тя не може да определи действителното отражение на спорното нарушение върху пазара. Всъщност това обстоятелство няма никакво значение за квалификацията като много сериозно нарушение, нито за началния размер на глобата, наложена на жалбоподателите.

193 Освен това от изложеното следва, че доводите относно ограниченото отражение на разглеждания картел върху пазара не биха могли да обосноват намаляването на глобата в рамките на упражняваната от Общия съд неограничена компетентност.

194 Следователно настоящото правно основание, както и искането за намаляване на глобата, формулирано от жалбоподателите на това основание, следва да се отхвърлят.

По петото правно основание, изведено от наличието на грешки при прилагане на правото и фактически грешки във връзка с увеличаването на началния размер на глобата с цел осигуряване на нейния възпиращ ефект

195 В рамките на това правно основание жалбоподателите оспорват увеличаването на началния размер на глобата с цел осигуряване на нейния възпиращ ефект и искат от Общия съд да отмени обжалваното решение в тази му част или, при условията на евентуалност, да намали значително извършеното на това основание увеличаване.

196 Това правно основание се поделя на три части. Освен това в съдебното заседание жалбоподателите излагат допълнително твърдение за нарушение, с което оспорват въпросното увеличаване.

По първата част, изведена от неправилното увеличаване на началния размер на глобата от страна на Комисията с цел осигуряване на нейния възпиращ ефект въз основа на оборота на Total, тъй като отговорността за нарушението не може да се вмени на това дружество

— Доводи на страните

197 Жалбоподателите сочат, че като е приложила мултипликационен коефициент 3 за осигуряването на възпиращ ефект на основание оборота на Total, при положение че отговорността за нарушението не е можела да се вмени на това дружество, Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото. Според тях евентуално увеличаване на глобата с цел осигуряване на нейния възпиращ ефект — дори да се допусне, че е било необходимо — можело да се основава само на размера и ресурсите на Arkema.

198 Комисията обаче изрично признала, че в подобна хипотеза мултипликационният коефициент 3 бил прекомерен. Всъщност жалбоподателите отбелязват, че за

да се определи частта от глобата, дължима само от Arkema поради повторността на нарушението, Комисията посочва, че е щяла да приложи „мултипликационен коефициент 1,25“, ако Arkema беше единственият адресат на обжалваното решение (бележка под линия 250 от обжалваното решение).

199 Комисията оспорва тези доводи.

— Съображения на Общия съд

200 Достатъчно е да се констатира, че тази част от настоящото правно основание изцяло се основава на предпоставката, според която спорното нарушение не е можело да се вмени на дружествата майки на Arkema. От гореизложеното обаче е видно, че тази предпоставка е погрешна.

201 Следователно първата част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част, изведена от нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране.

— Доводи на страните

202 Жалбоподателите твърдят, че дори хипотетично отговорността за нарушението да можеше да се вмени на Total (или на Elf Aquitaine), Комисията е нарушила принципите на пропорционалност и на равно третиране, като е взела предвид оборота на Total, за да увеличи размера на глобата на Arkema на основание осигуряване на възпиращия ѝ ефект.

203 Всъщност според жалбоподателите, дори да се допусне, че презумпцията за упражняване на решаващо влияние се окаже достатъчна, за да бъде вменена отговорността за нарушението на техните дружества майки, тази презумпция не била достатъчна, за да се приложи увеличението на основание осигуряване на възпиращия ефект на глобата въз основа на оборота, реализиран от последните. Жалбоподателите считат, че възпиращият ефект на глобата трябва да се преценява в зависимост от обстоятелствата, които могат да повлияят върху пазарното поведение на извършителя на дадено нарушение, и по-специално от размера на ресурсите, предоставени на дъщерното дружество, извършило нарушението на съответния пазар. По тяхно мнение, за да може увеличението на основание осигуряване на възпиращия ефект на глобата да се изчисли въз основа на оборота, реализиран от групата, принадлежността към група дружества трябва да се съпътства от допълнителни обстоятелства, позволяващи да се докаже, че дъщерното дружество действително е използвало ресурсите на групата при извършване на нарушението поради участието на ръководителите на дружеството майка в нарушението и/или поради съществуването на действителен контрол от дружеството майка върху дъщерното дружество. В противен случай отчитането на реализирания от дружеството майка оборот щяло да представлява непропорционално и дискриминационно прилагане на понятието за възпиращ ефект.

204 Освен това жалбоподателите отбелязват, че в практиката си при вземане на решения самата Комисия приема, че участието на дружеството майка в нарушението, извършено от неговото дъщерно дружество, и използването на ресурсите на групата при извършването на нарушението са релевантни критерии за целите на прилагането на възпиращия ефект (Решение 1999/60/ЕО на Комисията от 21 октомври 1998 година относно производство за прилагане на член 85 от Договора за ЕО (IV/35.691/E-4, Топлоизолационни тръби) (наричано по-нататък решение „Топлоизолационни тръби“).

205 Комисията оспорва тези доводи.

206 Тя отбелязва по-специално, че тъй като надлежно е очертан периметърът на предприятието, което трябва да се счита отговорно за нарушението, необходимостта от прилагане на мултипликационен коефициент, както и евентуално определянето на подходящия му размер зависят от общите ресурси на това предприятие. Тези ресурси се отразявали адекватно от общия оборот на

предприятието през годината, предхождаща тази, в която е постановено решението за налагане на санкцията, и никое от изложените от жалбоподателите съображения не можело да се вземе под внимание.

— Съображения на Общия съд

207 Следва да се напомни, че в съображение 337 от обжалваното решение Комисията заявява, че в категорията на много сериозните нарушения възможността за налагане на различни по размер глоби е позволявала също глобите да се определят в размер, който да гарантира техния достатъчно сериозен възпиращ ефект „предвид размера и икономическата мощ на всяко предприятие“. За да прецени размера и икономическата мощ на предприятието, към което принадлежат жалбоподателите, Комисията е взела предвид световния оборот на Total през 2005 г., последната стопанска година преди тази, в която е прието обжалваното решение (143,168 милиарда евро), и е решила да приложи мултипликационен коефициент 3 по отношение на наложената на Arkema глоба (вж. по-специално съображения 338 и 349 от обжалваното решение).

208 В рамките на настоящата част от петото правно основание жалбоподателите оспорват този начин на действие, като по същество твърдят, че за да може увеличаването на основание осигуряване на възпиращия ефект да се изчисли въз основа на оборота на групата, принадлежността към група от дружества трябва да се съпътства от допълнителни обстоятелства, позволяващи да се докаже, че дъщерното дружество действително е ползвало ресурсите на групата. Следователно вменяването на отговорността на дружествата майки въз основа на необорената презумпция за упражняване на решаващо влияние над дъщерните дружества не било достатъчно в това отношение.

209 Тези доводи не биха могли да се приемат.

210 В самото началото следва да се напомни, що се отнася до понятието за възпиране, че то представлява един от факторите, които трябва да се вземат предвид при изчисляването на размера на глобата. Всъщност съгласно постоянната съдебна практика глобите, налагани за нарушения на член 81 ЕО и предвидени в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, имат за цел да санкционират неправомерните деяния на засегнатите предприятия и да възпират както въпросните предприятия, така и други икономически оператори да нарушават в бъдеще правилата на конкурентното право на Съюза. Така Комисията, когато изчислява размера на глобата, може да вземе предвид по-конкретно големината и икономическата мощ на засегнатото предприятие (вж. в този смисъл Решение на Съда от 29 юни 2006 г. по дело Showa Denko/Комисия, C-289/04 P, Recueil, стр. I-5859, точка 16 и цитираната съдебна практика).

211 Освен това Съдът неизменно приема, че общият оборот на предприятието е индикация, макар и приблизителна и несъвършена, за неговия размер и икономическа мощ (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 178 по-горе, точка 243 и цитираната съдебна практика). В този смисъл вече е прието, че за да определи глоба в размер, който да гарантира, че тя има сериозен възпиращ ефект, Комисията може да вземе предвид общия оборот на съответното предприятие (Решение на Съда по дело Showa Denko/Комисия, точка 210 по-горе, точки 15—18 и Решение на Съда от 22 май 2008 г. по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, C-266/06 P, непубликувано в Сборника, точка 120, Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Cheil Jedang/Комисия, T-220/00, Recueil, стр. II-2473, точка 96).

212 В този контекст следва да се напомни, че съгласно обжалваното решение Total и Elf Aquitaine образуват заедно с жалбоподателите едно предприятие, което извършва спорното нарушение. При тези условия за определянето на глоба в размер, който да гарантира, че тя има сериозен възпиращ ефект, според доводите на жалбоподателите се изисква да се вземат предвид не размерът и икономическата мощ на това предприятие, отразени от общия му оборот, а само част от неговите ресурси, а именно „предоставените на разположение на дъщерното дружество, извършило нарушението на съответния пазар“. Налага се обаче констатацията, че посочената теза е несъвместима с целта за възпиране, преследвана от Комисията.

213 Всъщност, както вече е постановил Общият съд, необходимостта да се гарантира достатъчно сериозен възпиращ ефект на глобата, когато тя не дава основание за увеличаване на общия размер на глобите в рамките на прилагането на определена политика в областта на конкуренцията, налага адаптиране на глобата, за да се вземе предвид търсеното въздействие върху предприятието, на което тя се налага, така че глобата да не се окаже незначителна или, обратно, прекомерна — по-специално от гледна точка на финансовите възможности на въпросното предприятие — съгласно изискванията, изведени, от една страна, от необходимостта да се гарантира ефективността на глобата, и от друга страна, от спазването на принципа на пропорционалност (Решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело Degussa/Комисия, T-279/02, Recueil, стр. II-897, точка 283 и Решение на Общия съд от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, T-410/03, Recueil, стр. II-881, точка 379). Следователно именно възможността на съответното предприятие да осигури по-лесно необходимите средства за заплащане на глобата му може да обоснове прилагането на мултипликационен коефициент с оглед на достатъчно възпиращо действие на последната (вж. в този смисъл Решение по дело Showa Denko/Комисия, точка 210 по-горе, точка 18, Решение на Общия съд по дело Degussa/Комисия, посочено по-горе, точка 284 и Решение на Общия съд по дело Hoechst/Комисия, посочено по-горе, точка 379).

214 От това следва, че не би могло да се изисква от Комисията да установи допълнителна връзка между използването на ресурсите на предприятието и извършеното от него нарушение, за да могат тези ресурси да се вземат предвид с оглед на определяне на достатъчно сериозния възпиращ ефект на глобата, тъй като в този контекст от значение са размерът и икономическата мощ на самото предприятие нарушител.

215 Накрая, що се отнася до позоваването на решение „Топлоизолационни тръби“, достатъчно е да се напомни, че по-ранната практика на Комисията при вземането на решения не служи като правна уредба на глобите в областта на конкуренцията (вж. Решение на Общия съд от 6 май 2009 г. по дело Wieland-Werke/Комисия, T-116/04, Сборник, стр. II-1087, точка 85 и цитираната съдебна практика). Следователно доводите, изведени от съдържанието на това решение, сами по себе си са неприложими.

216 Следователно втората част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По третата част, изведена от ненужността да се прибягва до възпиращия ефект на глобата в настоящия случай

— Доводи на страните

217 Жалбоподателите отбелязват, че съгласно Насоките размерът на глобата трябва да се определи така, че да гарантира нейния сериозен възпиращ ефект, и следователно Комисията може да увеличи глобата, ако тя не достига такова равнище. Според жалбоподателите необходимостта от увеличаване на глобата на това основание може да се определи едва след изчисляването на нейния окончателен размер, като при необходимост се вземат предвид неотдавна наложените на предприятието глоби. Те считат, че е в разрез с Насоките прилагането на увеличение на глобата на основание осигуряване на нейния възпиращ ефект ab initio и in abstracto, без да се вземат предвид фактическите съображения, свързани с уличеното предприятие, и по-специално по-рано платените от съответното предприятие глоби.

218 В това отношение жалбоподателите отбелязват, че в течение на период от по-малко от 3 години на Arkema последователно са наложени значителни глоби в общ размер от около 180 милиона евро поради участието му в картели, чието развитие поне частично наподобява санкционираните с обжалваното решение практики. Тези глоби били наложени от Комисията с решение „Органични пероксиди“, с решение „AMCA“ и с Решение C (2006) 1766 на Комисията от 3 май 2006 година относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/F/C.38.620 — Въглероден пероксид

и перборат) (наричано по-нататък решението „Въглероден пероксид и перборат“). Във всяко от тези три решения Комисията увеличила глобата на Arkema на основание осигуряването на нейния възпиращ ефект, като постепенно увеличавала приложимия мултипликационен коефициент.

219 Според жалбоподателите Комисията следователно трябвало да приеме, че предходните глоби, наложени във връзка с деяния, извършени по едно и също време със съществуването на разглеждания картел, са имали достатъчно сериозен възпиращ ефект, за да се избегне в бъдеще извършването на нови нарушения от Arkema, и поради това е било ненужно да се прилага допълнително увеличение на глобата на основание осигуряване на нейния възпиращ ефект.

220 Освен това те отбелязват, че програмата за спазване на правото на конкуренцията, приета от Arkema скоро след придобиването на Elf от Total Fina, свидетелства за достатъчно сериозния възпиращ ефект с оглед извършването на нови нарушения, постигнат по отношение на него.

221 Комисията оспорва тези доводи.

— Съображения на Общия съд

222 В самото начало следва да се напомни, че Комисията разполага със свобода на преценка при определяне на размера на глобите, с цел да насочи поведението на предприятията към спазване на правилата в областта на конкуренцията (вж. Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело SGL Carbon/Комисия, T-68/04, Сборник, стр. II-2511, точка 49 и цитираната съдебна практика).

223 На първо място, следва да се отхвърли доводът, според който в настоящия случай Комисията е увеличила глобата на основание осигуряване на възпиращия ѝ ефект ab initio, докато според жалбоподателите необходимостта от такова увеличаване можела да се определи едва след изчисляването на окончателния ѝ размер.

224 Всъщност, както вече е било постановявано, изискването да се гарантира възпиращ ефект е общо изискване, от което Комисията трябва да се ръководи през целия процес на изчисляване на глобата, и не предполага задължително това изчисление да се характеризира от специфичен етап, предназначен за общо оценяване на всички релевантни обстоятелства за постигането на тази цел (вж. Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 180 по-горе, точка 131 и цитираната съдебна практика). При това положение жалбоподателите не биха могли да твърдят, че Комисията е трябвало да определи необходимостта да се гарантира възпиращ ефект едва след изчисляването на окончателния размер на глобата.

225 Освен това следва да се констатира, че в съображения 337—350 от обжалваното решение Комисията единствено пристъпва — в контекста на оценката относно тежестта на нарушението — към увеличаване на началния размер на глобата, за да гарантира „достатъчно сериозния ѝ възпиращ ефект предвид размера и икономическата мощ на всяко предприятие“ (съображение 337 от обжалваното решение). Този етап от изчисляването на глобата произтича от необходимостта началният размер да се приспособи така, че глобата да има достатъчно сериозен възпиращ ефект, като се отчитат общите ресурси на предприятието и неговите възможности да набави средствата, необходими за заплащането ѝ. Противно на твърденията на жалбоподателите обаче, този етап не се припокрива с извършената ab initio преценка на възпиращия ефект на самата глоба. Видно от предходната точка, Комисията трябва да се ръководи от това съображение през целия процес на изчисляване на глобата.

226 На второ място, следва да се отхвърли и доводът, според който Комисията пристъпила in abstracto към увеличаване на глобата, за да осигури възпиращия ѝ ефект, без да вземе предвид фактическите съображения, свързани с предприятието нарушител.

227 Този довод не се подкрепя от фактите. Всъщност отчитането на размера на предприятието, към което са се причислявали жалбоподателите, извършено в съображения 337—350 от обжалваното решение, и произтичащото от това увеличаване на началния размер представляват именно обстоятелство, предназначено да приспособи глобата в зависимост от присъщи на това предприятие фактори (вж. в този смисъл Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 362).

228 На трето място, следва да се разгледа доводът, според който Комисията трябвало да вземе предвид по-рано платените от Arkema глоби, доколкото трябвало да приеме, че предходните три глоби, които са му били наложени за деяния, извършени едновременно със съществуването на разглеждания картел, са били достатъчно възпиращи, за да се избегне в бъдеще извършването на нови нарушения от него, поради което е било ненужно да се прилага допълнително увеличаване на глобата, за да се гарантира възпиращият ѝ ефект.

229 Най-напред следва да се напомни, че Комисията е имала право да наложи на Arkema четири отделни глоби, всяка от които е съобразена с определените в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 предели, при условие че дружеството е извършило четири отделни нарушения на разпоредбите на член 81 ЕО (вж. в този смисъл Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 180 по-горе, точка 56). Всяка от тези глоби е трябвало да се основава върху преценката на продължителността и тежестта, присъщи на нарушението, което санкционира.

230 Трябва да се констатира обаче, че налагането на глоба на Arkema за различни антиконкурентни дейности, насочени към други продукти, не оказва влияние върху реалното съществуване на извършеното в настоящия случай нарушение (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело BASF и UCB/Комисия, T-101/05 и T-111/05, Сборник, стр. II-4949, точка 52). В това отношение трябва да се подчертае, че препоръчваното от жалбоподателите разрешение би попречило на Комисията да определи дадена глоба, отчитайки всички обстоятелства, които са от естество да позволят преценката на тежестта на нарушението, и по-специално необходимостта да се осигури достатъчно сериозен възпиращ ефект на тази глоба предвид размера и икономическата мощ на съответното предприятие.

231 Освен това препоръчваното от жалбоподателите разрешение е в разрез с преследваната от Комисията възпираща цел в рамките на политиката ѝ в областта на глобите. Както тя основателно отбелязва, това разрешение би довело до парадоксално положение, при което пределната стойност на всяка санкция, налагана на предприятие, участващо във все повече различни картели, постепенно би намалявала.

232 Освен това следва да се отбележи, че доводите на жалбоподателите се основават на предпоставката, че Комисията трябвало да определи размера на глобата в зависимост от вероятността Arkema да извърши нови нарушения в бъдеще, която Комисията трябвало да прецени с оглед на общия размер на наложените на това предприятие глоби през определен период от време. Подобна предпоставка обаче е несъвместима с понятието за възпиране в правото в областта на конкуренцията.

233 В това отношение следва да се напомни, че съгласно съдебната практика правомощието на Комисията за налагане на глоби на предприятията, които умишлено или по непредпазливост нарушават разпоредбите на член 81, параграф 1 ЕО или на член 82 ЕО, представлява едно от средствата, които са ѝ предоставени с цел изпълнение на задачата за надзор, поверена ѝ от правото на Съюза. Тази задача със сигурност включва задължението за разследване и санкциониране на отделните нарушения, но обхваща и задължението за следване на обща политика, насочена към прилагане в областта на конкуренцията на принципите, установени в Договора, както и към направляване на поведението на предприятията в тази насока (Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, 100/80—103/80, Recueil, стр. 1825, точка 105 и Решение по дело SGL Carbon/Комисия, точка 222 по-горе, точка 53).

234 В този смисъл глобите, наложени за нарушения на член 81 ЕО и предвидени в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, имат за цел да накажат незаконосъобразните действия на съответните предприятия, а също да възпрат както въпросните предприятия, така и други икономически оператори от нарушения в бъдеще на нормите на правото на Съюза в областта на конкуренцията (Решение по дело Showa Denko/Комисия, точка 210 по-горе, точка 16). При това положение възпиращият коефициент се оценява, като се вземат предвид множество

елементи, а не само конкретното положение на разследваното предприятие (Решение по дело Showa Denko/Комисия, точка 210 по-горе, точка 23 и Решение на Общия съд от 30 април 2009 г. по дело Nintendo и Nintendo of Europe/Комисия, Т-13/03, Сборник, стр. II-947, точка 71). Комисията също изобщо не е длъжна, когато преценява необходимостта от увеличаване на размера на глобите с цел да им гарантира възпиращ ефект, да пристъпва към оценка на вероятността съответните предприятия да извършат повторно нарушение (Решение по дело Nintendo и Nintendo of Europe/Комисия, посочено по-горе, точка 72).

235 Следователно този етап от изчисляването на глобата се изразява в увеличаване на началния ѝ размер поради обективни обстоятелства като размера и икономическата мощ на съответното предприятие, а не поради субективни обстоятелства, свързани с преценка на вероятността от извършване на ново нарушение в бъдеще. От това следва, че са ирелевантни извършените от Комисията увеличения по отношение на жалбоподателите в рамките на посочените от тях решения на основание възпиращия ефект и постепенното завишаване на прилаганите мултипликационни коефициенти.

236 На последно място, следва да се отхвърли и доводът, изведен от приемането на програма за съобразяване с правото в областта на конкуренцията от страна на Arkema, което свидетелствало, че дружеството вече е било възпряно в достатъчна степен от извършването на нови нарушения, тъй като това обстоятелство е ирелевантно в контекста на увеличаването на глобата с цел отчитане на размера и икономическата мощ на съответното предприятие. При всички положения вече е постановено, че само приемането от дадено предприятие на програма за съобразяване с правилата в областта на конкуренцията не би могло да представлява валидна и сигурна гаранция за трайното бъдещо спазване на посочените правила от негова страна, поради което подобна програма не би могла да задължи Комисията да предостави намаляване на глобата, поради това че целта за превенция, преследвана от тази институция, вече е постигната поне частично (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 361; вж. също Решение по дело BASF и UCB/Комисия, точка 230 по-горе, точка 52).

237 Следователно третата част от настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По твърдението за нарушение, повдигнато в съдебното заседание и изведено от вече настъпилата в момента на постановяване на обжалваното решение липса на контрол по отношение на жалбоподателите от страна на Total и Elf Aquitaine

— Доводи на страните

238 В съдебното заседание жалбоподателите поддържат, че във всеки случай Комисията не е можела да увеличи глобата им с цел да гарантира възпиращия ѝ ефект при отчитане размера на групата Total, тъй като Arkema вече не е било под контрола на тази група в момента на постановяване на обжалваното решение. Представени от Комисията след края на писмената фаза на производството нови обстоятелства сочели обаче, че наличието на такъв контрол в момента на постановяване на обжалваното решение било необходимо условие за прилагането на увеличаване за възпиране спрямо Arkema, като се има предвид размерът на групата Total.

239 Тези нови обстоятелства се откривали в отговора на Комисията по въпросите на Общия съд, поставени в рамките на процесуално-организационните действия по дело T-206/06, отнасящи се до подадената от дружествата майки на жалбоподателите жалба срещу обжалваното решение. Там Комисията разяснявала, че в по-скорошни решения не е приложила по отношение на Arkema възпиращи мултипликатори (Решение C (2008) 2626 окончателен на Комисията от 11 юни 2008 година относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/38.695 — Натриев хлорат) (наричано понататък решението „Натриев хлорат“) и Решение C (2009) 8682 окончателен на Комисията от 11 ноември 2009 година относно производство по член 81 [ЕО] и

член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/38.589 — Стабилизатори за топлина) (наричано по-нататък решението „Стабилизатори за топлина“), тъй като Arkema вече не е било част от групата Total към датата на тези решения.

240 Жалбоподателите обаче подчертават, че листването на Arkema на борсата датира от 18 май 2006 г. и че след тази дата, тоест почти две седмици преди постановяването на обжалваното решение на 30 май 2006 г., Arkema вече не е било под контрола на Total.

241 По доводите на Комисията, според които ставало дума за ново правно основание, което е недопустимо съгласно член 48 от Процедурния правилник на Общия съд, жалбоподателите дават отговор, че доводите им се основават на обстоятелства, разкрити след приключването на писмената фаза на производството, а именно отговора на Комисията по въпросите на Общия съд по дело T-206/06 и решения „Натриев хлорат“ и „Стабилизатори за топлина“. При всички положения жалбоподателите приканват Общия съд да разгледа служебно евентуална липса на мотиви в обжалваното решение, доколкото в него Комисията не посочвала поради какви причини е било необходимо да се увеличи глобата им с оглед осигуряване на нейния възпиращ ефект при отчитане на размера на групата Total, докато към датата на обжалваното решение Arkema вече не е било част от тази група.

242 На последно място, в отговор на въпрос на Общия съд в този смисъл жалбоподателите признават, че по настоящото дело не са уведомили изрично Комисията относно факта, че след 18 май 2006 г. вече не са били под контрола на Total и Elf Aquitaine. Те обаче поддържат, че в административното производство Комисията е била информирана относно процеса по листване на борсата, протекъл по предварително установен график. Освен това те отбелязват, че в приложение към писмената защита Комисията представя проспект във връзка с това листване на борсата, така че не можела да твърди, че не е била уведомена за него.

243 Комисията изтъква, че твърдението за нарушение, изведено от факта, че Arkema вече не е било част от групата Total към момента на приемане на обжалваното решение, е ново и трябвало да се отхвърли като недопустимо в приложение на член 48 от Процедурния правилник. По нейно мнение жалбоподателите не можели да твърдят, че това твърдение за нарушение се основава на ново обстоятелство, доколкото именно листването на Arkema на борсата предшествало приемането на обжалваното решение, така че това твърдение за нарушение можело да се повдигне в жалбата.

244 При всички положения Комисията счита, че това твърдение за нарушение трябва да се отхвърли като неоснователно. Тя признава, че когато взема предвид общите ресурси на дадено предприятие с оглед правилното постигане на целта за възпиране, същите трябва да бъдат оценени към датата на налагане на глобата (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 285). Въпреки това съгласно съдебната практика и в съответствие с Насоките, при определянето на размера на глобата тя можела да вземе предвид и обстоятелството, че големите предприятия обикновено притежават юридически и икономически познания и имат инфраструктури, които им дават възможност по-лесно да установят, че тяхното поведение представлява нарушение и са наясно с последиците, произтичащи от него съгласно законодателството в областта на конкуренцията. Това обстоятелство обаче се преценявало към момента на нарушението (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точки 289 и 290). По-специално при групите от дружества, представляващи един икономически субект, дъщерните дружества се ползвали от обстоятелството, че тяхното дружество майка разполага с такива ресурси.

245 Макар да признава, че критерият относно правно-икономическата инфраструктура не се споменава изрично в обжалваното решение, Комисията настоява, че той се съдържа в Насоките. Следователно в обжалваното решение тя непременно щяла да го приложи. Във всички случаи Комисията счита, че по този пункт е възможно най-много да бъде налице липса на мотиви, която Общият съд можел да отстрани служебно, достигайки до същия извод във връзка с размера на глобата.

246 На последно място, във връзка с решения „Натриев хлорат“ и „Стабилизатори за топлина“ Комисията подчертава, че в тях се прилагат Насоките относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ C 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264, наричани по-нататък „новите насоки“), в които критерият за правно-икономическата инфраструктура вече не се споменава. Ето защо това обяснявало различен подход в тези по-късни решения.

— Съображения на Общия съд

247 На първо място, следва да се напомни, че в жалбата си жалбоподателите формулират правно основание, което се поделя на три части, изведено е от грешки при прилагане на правото и фактически грешки при увеличаването на началния размер на глобата с оглед гарантиране на нейния възпиращ ефект и е разгледано по-горе. Освен това те посочват и обстоятелството, че след листването си на борсата на 18 май 2006 г. Arkema става напълно отделен субект от групата Total, тъй като неговият капитал вече не е под контрола на последната. Същевременно доводите, с които се оспорва увеличаването на началния размер на глобата поради гарантирането на нейния възпиращ ефект с оглед по-конкретно на това, че жалбоподателите вече не са били под контрола на групата Total в момента на постановяване на обжалваното решение, не са изрично изложени в писмените им изявления. Както основателно отбелязва Комисията обаче, тези доводи хипотетично се основават на предхождащо жалбата фактическо обстоятелство и следователно са можели да бъдат изложени още на този стадий.

248 При все това в настоящия случай не се налага да се разглежда дали тази обосновка представлява ново правно основание, което е недопустимо по силата на член 48 от Процедурния правилник или, напротив, е само допълнителен довод, който разширява изложено в жалбата правно основание и е тясно свързан с него, като при това положение би трябвало да се обяви за допустим на основание посочената разпоредба (вж. в този смисъл Определение на председателя на трети състав на Съда от 13 ноември 2001 г. по дело Dürbeck/Комисия,

C-430/00 P, Recueil, стр. I-8547, точка 17, Решение на Съда от 3 септември 2008 г. по дело Kadi и Al Barakaat International Foundation/Съвет и Комисия, C-402/05 P и C-415/05 P, Сборник, стр. I-6351, точка 278 и Решение на Общия съд от 21 март 2002 г. по дело Joynson/Комисия, T-231/99, Recueil, стр. II-2085, точка 156).

249 Всъщност, въпреки че в отговора си на изложението на възраженията жалбоподателите посочват изрично, че „увеличаването на размера на глобата [на Arkema] за гарантиране на нейното „възпиращо действие“ с оглед отчитане на размера и ресурсите на групата Elf Aquitaine/Total би било още по-необосновано, поради това че предприятието ще стане независим от групата Total субект през пролетта на 2006 г., когато се предвижда листването му на борсата“, в съдебното заседание те признават, че не са уведомили Комисията за точния факт, че след 18 май 2006 г. вече не са били под контрола на групата Total. Така обжалваното решение изобщо не е опорочено от незаконосъобразност по този пункт, при положение че Комисията е можела да се основе на посочените в изложението на възраженията фактически обстоятелства, установяващи, че жалбоподателите образуват едно-единствено предприятие с техните дружества майки — обстоятелства, които заинтересованите лица не оспорват изрично.

250 Следователно изложеното в съдебното заседание твърдение за нарушение при всички положения е неоснователно, доколкото цели да подкрепи искането за частична отмяна на обжалваното решение.

251 Все пак следва да се напомни, че в настоящия случай на основание член 229 ЕО жалбоподателите искат отмяна или намаляване на наложената им с обжалваното решение глоба. Освен това те по-специално искат от Общия съд да „намали значително увеличаването с оглед гарантиране на възпиращия ефект на наложената на Arkema глоба“. В този смисъл те приканват Общия съд в приложение на член 229 ЕО да упражни неограничената си компетентност, с която разполага по силата на член 31 от Регламент № 1/2003, при това по-конкретно по отношение на увеличаването на глобата с оглед гарантиране на възпиращия ефект.

252 Както вече е постановявано, посочената неограничена компетентност дава възможност на съда да измени обжалвания акт дори при липсата на отмяна, като вземе предвид всички фактически обстоятелства, за да промени например размера на наложената глоба (Решение на Съда от 15 октомври 2002 г. по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P и C-254/99 P, Recueil, стр. I-8375, точка 692, Решение на Съда по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 178 по-горе, точка 86 и Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело JFE Engineering и др./Комисия, T-67/00, T-68/00, T-71/00 и T-78/00, Recueil, стр. II-2501, точка 577).

253 Следователно при обстоятелствата в настоящия случай разпоредбите на член 48 от Процедурния правилник не биха могли да попречат на това Общият съд на основание неограничената си компетентност да вземе предвид доводите, приведени от жалбоподателите в съдебното заседание, за да разгледа дали увеличаването за гарантирането на възпиращия ефект е било обосновано с оглед на посоченото фактическо обстоятелство (вж. в този смисъл и по аналогия относно исканията, представени в съдебното заседание, Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 252 по-горе, точки 575 и 578), като освен това се има предвид, че Комисията е имала възможност да представи становището си по този въпрос (вж. в този смисъл и по аналогия Решение на Съда от 17 декември 2009 г., постановено при преразглеждане на дело M/EMEA, C-197/09 RX-II, Сборник, стр. I-12033, точки 40—42, 57 и 58).

254 На второ място, следва да се отбележи, че Комисията не оспорва точността на твърденията на жалбоподателите, че след 18 май 2006 г. те вече не са били под контрола на Total и Elf Aquitaine. Както бе посочено по-горе, това фактическо обстоятелство се е съдържало още в жалбата. Освен това следва да се подчертае, че точността на същото твърдение се потвърждава от съдържанието на решение „Стабилизатори за топлина“, обсъдено в съдебното заседание и впоследствие представено от жалбоподателите (вж. точка 26 по-горе). Всъщност по смисъла на това решение „[с]лед 18 май 2006 г. Arkema France вече не е част от групата Total/Elf Aquitaine“ (съображение 27) и „вече не принадлеж[и] към същото предприятие като Elf Aquitaine […]“ (съображение 740).

255 Освен това по искане на Общия съд (вж. точка 26 по-горе) жалбоподателите представят доказателства, с които да установят своите твърдения. Комисията не оспорва тези доказателства и изрично признава, в отговор на въпрос от Общия съд, че след 18 май 2006 г. жалбоподателите вече не са били част от същото предприятие като Total и Elf Aquitaine.

256 Следователно може да се констатира, че към момента на приемането на обжалваното решение жалбоподателите вече не са били част от същото предприятие като Total и Elf Aquitaine.

257 На трето място, следва да се провери евентуалното отражение на тази констатация върху размера на глобата, за чието плащане жалбоподателите са задължени по силата на обжалваното решение.

258 В това отношение следва да се напомни, че необходимостта да се гарантира достатъчно сериозен възпиращ ефект на глобата, когато тя не дава основание за увеличаване на общия размер на глобите в рамките на прилагането на определена политика в областта на конкуренцията, налага размерът на глобата да се адаптира, за да се вземе предвид търсеното въздействие върху предприятието, на което тя се налага, така че глобата да не се окаже незначителна или, обратно, прекомерна — по-специално от гледна точка на финансовите възможности на въпросното предприятие — в съответствие с изискванията, изведени, от една страна, от необходимостта да се гарантира ефективността на глобата, и от друга страна, от спазването на принципа на пропорционалност (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 283 и Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 213 по-горе, точка 379). Следователно именно възможността на съответното предприятие да осигури по-лесно необходимите средства за заплащане на неговата глоба може да обоснове прилагането на мултипликационен коефициент с оглед на достатъчното възпиращо действие на последната (вж. в този смисъл Решение по дело Showa Denko/Комисия, точка 210 по-горе, точка 18, Решение по дело Degussa/Комисия, точка 258 по-горе, точка 284 и Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 213 по-горе, точка 379; вж. също точки 210—213 по-горе).

259 В този смисъл отчитането на глобата и общите ресурси на въпросното предприятие, за да се гарантира достатъчно сериозен възпиращ ефект на глобата, се основава на целеното въздействие върху посоченото предприятие, тъй като санкцията не трябва да бъде пренебрежимо малка именно по отношение на финансовите възможности на същото (Решение на Съда от 17 юни 2010 г. по дело Lafarge/Комисия, C-413/08 P, Сборник, стр. I-5361, точка 104).

260 Поради тази причина е постановено следователно, че целта на възпиращото действие, което Комисията има право да преследва при определяне на размера на глобата, може валидно да се постигне само при съобразяване на положението на предприятието към момента на налагане на глобата (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 278). В този смисъл общите ресурси на дадено предприятие, които в относително кратък период от време, по-специално между преустановяването на нарушението и приемането на решението за налагане на глобата, могат да варират значително, като се увеличават или намаляват, следователно трябва да бъдат оценявани към момента на налагане на глобата, за да се гарантира правилното постигане на целта за възпиране, при това като се зачита принципът на пропорционалност (вж. в този смисъл Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точки 285 и 288).

261 Освен това Комисията не оспорва тези съображения. Тя обаче поддържа, че при определяне на размера на глобата може да отчита и обстоятелството, че големите предприятия обикновено притежават познания и правно-икономически инфраструктури, които им дават възможност по-лесно да установяват, че тяхното поведение представлява нарушение и да бъдат наясно с последиците, произтичащи от него съгласно законодателството в областта на конкуренцията, а това обстоятелство се преценявало към момента на нарушението.

262 В това отношение следва да се напомни, че тежестта на нарушенията трябва да се установява въз основа на голям брой елементи, като например специфичните обстоятелства по преписката, нейния контекст и възпиращия ефект на глобите, при това без да има изработен обвързващ или изчерпателен списък на критериите, които задължително трябва да бъдат взети предвид (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 178 по-горе, точка 241 и цитираната съдебна практика).

263 Освен това, макар с оглед на определянето на глобата в размер, който да гарантира, че същата ще има достатъчно сериозен възпиращ ефект, Комисията да може по свой избор да вземе предвид оборота на съответното предприятие, който е индикация, макар и приблизителна и несъвършена, за неговия размер и икономическа мощ, на този оборот все пак не трябва да се придава непропорционално значение спрямо другите обстоятелства, предмет на преценка, и следователно определянето на подходяща глоба не би могло да произтича от обикновено аритметично изчисляване въз основа на оборота (вж. в този смисъл Решение на Съда по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, точка 233 по-горе, точка 121, Решение на Съда по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 178 по-горе, точка 243 и Решение на Съда по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 211 по-горе, точка 120).

264 В този смисъл, както основателно поддържа Комисията, при определяне на размера на глобата тя може да отчита обстоятелството, че големите предприятия обикновено притежават познания и правно-икономически инфраструктури, които им дават възможност по-лесно да установяват, че тяхното поведение представлява нарушение и да бъдат наясно с последиците, произтичащи от него съгласно законодателството в областта на конкуренцията (вж. в този смисъл и Решение по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 211 по-горе, точка 121), както впрочем предвижда точка 1 A, пета алинея от Насоките.

265 Отчитането на това обстоятелство има за цел да накаже по-тежко големите предприятия, за които се презумира, че притежават достатъчни познания и структурни средства, които им позволяват да установят, че тяхното поведение представлява нарушение, и да оценят евентуалните ползи от него. Следователно в тази хипотеза оборотът, въз основа на който Комисията преценява размера на съответните предприятия, а следователно и техния капацитет да установят естеството и последствията на своето поведение, трябва да отразява положението им към момента на нарушението, а не към момента на приемането на обжалваното решение (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точки 289 и 290).

266 Въпреки това в настоящия случай от обжалваното решение изобщо не следва, че съображенията относно правно-икономическите инфраструктури са допринесли за определяне на мултипликационния коефициент 3, приложен към наложената на жалбоподателите глоба.

267 Всъщност следва да се подчертае, че това обстоятелство не се споменава в съображения 337—350 от обжалваното решение, в които Комисията мотивира прилагането на мултипликационния коефициент. За сметка на това Комисията заявява ясно, че размерът на глобите трябва да се определи „на равнище, гарантиращо достатъчно сериозния им възпиращ ефект предвид размера и икономическата мощ на всяко предприятие“ (съображение 337 от обжалваното решение) и че следва да се приложи мултипликационен коефициент „за определяне на глобата на равнище, което да ѝ гарантира достатъчно сериозен възпиращ ефект“ (съображение 349 от обжалваното решение). Също така в съображение 346 от обжалваното решение Комисията посочва, че „диференцираното третиране се основава на оборота на всеки от участниците на пазара, обхванат от картела, който дава точно указание за съответното им тегло към момента на нарушението, докато мултипликационният коефициент се [основава] на общия оборот на предприятието, който отразява необходимостта от осигуряване на такова равнище на глобата, което да ѝ гарантира възпиращ ефект“.

268 Следователно се налага констатацията, че съображенията относно мултипликационния коефициент очевидно почиват на разсъжденията, посочени в точки 258—260 по-горе, а именно по същество върху търсеното въздействие на глобите върху съответните предприятия.

269 Освен това този извод се потвърждава от обстоятелството, че мултипликационните коефициенти, приложени за съответните предприятия, се основават на общите им обороти през 2005 г., т.е. последната стопанска година преди постановяването на обжалваното решение, при това независимо от датата, на която приключва съответният им период на нарушение. Така например в случая на ICI, за което се прилага мултипликационен коефициент 1,5, повече от 5 години са изминали между края на периода на нарушение (1 ноември 1999 г. според обжалваното решение) и стопанската 2005 г. За сметка на това в анализираната част от обжалваното решение не се съдържат данни относно размера на тези предприятия по време на съответния им период на нарушение. В допълнение

следва да се напомни, че Total, чийто оборот се взема предвид при прилагането на мултипликационния коефициент, поема контрол над групата едва през април 2000 г., докато периодът на нарушението на жалбоподателите обхваща времето между 23 януари 1997 г. и 12 септември 2002 г.

270 Следователно настоящото дело ясно се отличава от делото, по което е постановено Решение Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, на което се позовава Комисията в съдебното заседание. Всъщност в решението, което се е разглеждало по това дело, Комисията изрично посочва обстоятелството, свързано с правно-икономическите инфраструктури (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, по-специално точка 275). От споменатото съдебно решение впрочем е видно, че необходимостта да се отчита обстоятелството, че големите предприятия разполагат с правно-икономически инфраструктури, представлява — в рамките на увеличаването на глобата — отделен довод от онзи, свързан с необходимостта да се гарантира достатъчно сериозният възпиращ ефект на глобата, и то преследва различни цели (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, по-специално точки 277, 278 и 289). В този смисъл не би могло да се поддържа, че то непременно подкрепя съжденията на Комисията в обжалваното решение.

271 Също така следва да се отхвърли доводът на Комисията, според който тя по необходимост отчита обстоятелството, свързано с правно-икономическите инфраструктури, тъй като същото е предвидено в Насоките. В това отношение е достатъчно да се отбележи, че точка 1 A, пета алинея от Насоките не предвижда систематичното отчитане на това обстоятелство, а единствено възможността Комисията да направи това („В общи линии, следва да бъде взет предвид фактът […]“). Поради това, доколкото посоченото обстоятелство не се отчита задължително, Комисията няма задължение да го взема предвид във всички случаи (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 15 март 2006 г. по дело Daiichi Pharmaceutical/Комисия, T-26/02, Recueil, стр. II-713, точка 49).

272 От това следва, че с оглед на прилагането на мултипликационния коефициент размерът и икономическата мощ на жалбоподателите е трябвало да се преценят към момента на обжалваното решение, като се отчита общият оборот на Arkema. По-специално, доколкото — както току-що бе констатирано — отчитането на тези обстоятелства в настоящия случай е било свързано с търсеното въздействие на глобата върху съответното предприятие и свързващата Arkema и Total стопанска единица е престанала да съществува преди датата на приемане на обжалваното решение, ресурсите на последното дружество не са можели да бъдат взети предвид при определянето на приложимия за Arkema мултипликационен коефициент (вж. в този смисъл и по аналогия, що се отнася до горната граница от 10 %, Решение на Общия съд от 15 юни 2005 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-71/03, T-74/03, T-87/03 и T-91/03, непубликувано в Сборника, точка 390).

273 Освен това предвид съображенията, изложени в точка 260 по-горе, този извод не се поставя под съмнение, поради обстоятелството че споменатата стопанска единица е престанала да съществува само няколко дни преди приемането на обжалваното решение.

274 Също така, въпреки че грешката, която представлява отчитането на оборота на Total при определянето на мултипликационния коефициент, се дължи на жалбоподателите (вж. точка 249 по-горе), това обстоятелство не би могло да обоснове запазването на размера на глобата, която им е наложена, доколкото той се основава на отчитането на неотговарящо на действителността фактическо обстоятелство (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 11 март 1999 г. по дело Aristrain/Комисия, T-156/94, Recueil, стр. II-645, точка 586 и Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Roquette Frères/Комисия, T-322/01, Recueil, стр. II-3137, точка 293).

275 Освен това, без Общият съд да може да вземе предвид отговора на Комисията на поставените от него въпроси по дело T-206/06, който не е част от материалите по настоящото дело, следва да се подчертае, че този начин на действие произтича от практиката на Комисията при вземане на решения, обсъдена в съдебното заседание (вж. решения „Натриев хлорат“ и „Стабилизатори за топлина“). Например в решение „Стабилизатори за топлина“ Комисията заявява,

че „мултипликационният коефициент[, основан на световния оборот на Elf Aquitaine,] не тряб[ва] да се прилага по отношение на Arkema France и на CECA SA, тъй като те не вече не се причисл[яват] към същото предприятие като Elf Aquitaine“ (вж. съображение 740 от това решение). Ирелевантен е доводът, че в тези решения се прилагат новите насоки, а в тях не се предвижда изрично критерият относно правно-икономическите инфраструктури, тъй като този критерий не е приложен и в настоящия случай, както бе подчертано по-горе. Освен това същият подход произтича и от решение „Въглероден пероксид и перборат“, прието по същото време като обжалваното решение, в което се прилагат същите насоки, като в съдебното заседание самата Комисия се позовава на него с цел сравнение на нивото на глобите с обжалваното решение (вж. във връзка с друга група дружества съображения 31 и 463 от решение „Въглероден пероксид и перборат“).

276 Изводът, съдържащ се в точка 272 по-горе, не се поставя под съмнение от обстоятелството, че по силата на обжалваното решение отговорността на Arkema за плащането на глобата — доколкото се основава на прилагането на мултипликационния коефициент 3 в зависимост от оборота на групата Total — се поделя солидарно с бившите му дружества майки. Всъщност това не променя факта, че член 2, буква б) от обжалваното решение предоставя на Комисията пълна свобода относно събирането на глобата от което и да е от съответните юридически лица до размера на посочените в него суми. В този смисъл Комисията би могла да вземе решение да събере цялата глоба от жалбоподателите (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 13 септември 2010 г. по дело Trioplast Industrier/Комисия, T-40/06, Сборник, стр. I-4893, точка 165).

277 От обжалваното решение обаче следва, че според самата Комисия мултипликационният коефициент 3 не е подходящ предвид оборота само на Arkema (около 5,7 милиарда евро през 2005 г. съгласно съображение 14 от обжалваното решение). Всъщност в бележка под линия 233, отнасяща се до съображение 349 от обжалваното решение, Комисията заявява, че „[щ]о се отнася до Arkema, Altuglas и Altumax […], отделен мултипликационен коефициент 1,25 се прилага към определения им начален размер от 65 милиона евро, от който се изчислява

увеличаването с 55 % за продължителност, след което се изчислява увеличаването с 50 % за повторност […]“. В това отношение се напомня, че Комисията не счита Total и Elf Aquitaine за повторни нарушители (съображение 369 от обжалваното решение) и поради това прилага „хипотетичен“ мултипликационен коефициент 1,25, за да се увери, че увеличаването за повторност ще се приложи само за елементите от изчислението на глобата, свързани с Arkema и неговите дъщерни дружества.

278 Следва да се отбележи впрочем, че за ICI и Degussa, чийто съответен оборот през 2005 г. възлиза на над 8 милиарда евро и на над 11 милиарда евро, се прилага съответно мултипликационен коефициент 1,5 и 1,75 (вж. съображение 349 от обжалваното решение). При тези условия мултипликационният коефициент 3, определен за Arkema, се обосновава единствено поради факта че съгласно информацията, на която се основава Комисията в обжалваното решение, Arkema е било част от групата Total, която е имала оборот, далеч надвишаващ този на останалите засегнати предприятия, и поради това то е можело да разчита на нейните ресурси към момента на налагане на глобата. Тъй като вече проличава, че това условие не е изпълнено, мултипликационният коефициент 3 се оказва прекомерен в сравнение с коефициентите, приложени по отношение на останалите адресати на обжалваното решение.

279 Следва обаче да се напомни, че при определянето на глоби по силата на член 23, параграф 2 от Регламент 1/2003 Комисията е задължена да спазва общите принципи на правото, по-специално принципите на равно третиране и на пропорционалност, развити в практиката на Съда и Общия съд (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 77).

280 Следователно Общият съд счита, че при конкретните обстоятелства мултипликационният коефициент 3 не е обоснован по отношение на жалбоподателите. По-нататък ще бъдат разгледани последствията от този анализ за определянето на размера на глобата, за чието заплащане се търси отговорност от жалбоподателите.

По шестото правно основание, изведено от грешки при прилагане на правото, допуснати от Комисията при увеличаването на глобата поради повторност

281 Това правно основание се поделя на две части.

По първата част, изведена от нарушение на принципа на законоустановеност на нарушенията и наказанията и принципа на правна сигурност

282 В жалбата си жалбоподателите посочват, че като се основава на наказания, наложени през 1984 г., 1986 г. и 1994 г., отнасящи се за деяния, извършени преди повече от 20 години, а дори близо 30 години преди приемането на обжалваното решение, Комисията нарушава принципа на законоустановеност на нарушенията и наказанията и принципа на правна сигурност. Всъщност подходът на Комисията означавал, че предприятие, което вече е било наказано, оставало под постоянната заплаха от прилагане на нормите относно повторността на нарушенията.

283 В репликата си обаче жалбоподателите отбелязват, че са се запознали с Решение на Съда от 8 февруари 2007 г. по дело Groupe Danone/Комисия (C-3/06 P, Сборник, стр. I-1331), обявено след подаването на жалбата, и че не считат „предвид това решение за уместно да се спират на доводите", посочени по-горе. На въпрос в този смисъл в рамките на процесуално-организационните действия, зададен в съдебното заседание, жалбоподателите потвърждават, че правят отказ от настоящата част от шестото правно основание, като поддържат доводите, развити в рамките на втората част от него, изведени от нарушение на принципа non bis in idem и на принципа на пропорционалност.

284 Предвид направения отказ първата част от шестото правно основание не следва да се разглежда.

По втората част, изведена от нарушение на принципа non bis in idem и на принципа на пропорционалност

— Доводи на страните

285 Жалбоподателите отбелязват, че за да обоснове увеличаването на глобата поради повторност, в обжалваното решение Комисията се основава на предходни наказания, които вече са обосновали прилагането на увеличаване на глобата на Arkema поради повторност в решения „Органични пероксиди“, „AMCA“ и „Въглероден пероксид и перборат“. По този начин Комисията наказвала Arkema четири пъти за едно и също нарушение и следователно нарушавала принципа non bis in idem.

286 Във връзка с това жалбоподателите напомнят, че повторността на нарушението се прилага, когато, след като е било наказано с влязъл в сила акт за първоначално нарушение, лицето извърши ново при установените в закона условия, най-често в рамките на определен срок. Следователно повторността представлявала въвеждането на изпитателен срок след първоначално наложеното наказание. Според жалбоподателите обаче този изпитателен срок не можел да бъде постоянен и да се простира отвъд второто наказание. Според тях, ако наказаното лице извърши трето нарушение въпреки утежняването на санкцията му поради повторност, по-нататъшно утежняване на санкцията можело да се налага поради повторност само въз основа на второто нарушение. Според жалбоподателите всяко друго тълкуване щяло да означава двукратно утежняване на санкцията за едно и също нарушение.

287 Следователно жалбоподателите считат, че в настоящия случай Комисията трябвало да приеме, че наложените през 1984 г., 1986 г., 1988 г. и 1994 г. наказания вече са били отчетени при определянето на глобата в решение „Органични пероксиди“, поради което въз основа на тези наказания в следващите преписки по отношение на Arkema повторността повече не можела да се прилага. За сметка

на това жалбоподателите считат, че Комисията можела да отчете повторност по отношение на Arkema евентуално въз основа на решения „Органични пероксиди“, „AMCA“ или „Въглероден пероксид и перборат“. Те поддържат обаче, че тъй като посоченият в обжалваното решение период на нарушението е предхождал приетите по тези три дела осъдителни решения, в настоящия случай повторността е била неприложима.

288 Освен това в репликата си във връзка с довода на Комисията, че прилагането на повторността като утежняващо обстоятелство се обосновава с необходимостта да се осигури възпиращ ефект на глобите, жалбоподателите сочат, че Комисията вече е отчела това съображение, като е увеличила началния размер на глобата на Arkema заради принадлежността му към голяма група. В този смисъл те считат, че Комисията отново нарушава принципа non bis in idem, като в два отделни случая увеличава размера на глобата на едно и също основание.

289 В допълнение, прилагайки увеличаване на глобата поради повторност въз основа на същите наказания по четири различни дела, Комисията нарушила и принципа на пропорционалност. Според жалбоподателите целта за възпиране, обслужвана от увеличението на глобата, се гарантира достатъчно от увеличението с 50 %, приложено в решение „Органични пероксиди“ и, a fortiori, от новите увеличения с 50 %, приложени в решения „AMCA“ през 2005 г. и „Въглероден пероксид и перборат“ през 2006 г. Те поддържат, че поради това не е било необходимо в обжалваното решение отново да се налага подобно увеличаване, още повече че обстоятелствата в основата на четирите решения са възникнали по едно и също време, поради което Arkema не е имало възможност да адаптира поведението си, за да вземе предвид трите предходни наказания от 2003 г., 2005 г. и 2006 г.

290 В репликата си жалбоподателите подчертават, че доколкото увеличаването на глобата на Arkema поради повторност се основавало на решения „Органични пероксиди“, „AMCA“ и „Въглероден пероксид и перборат“, както се виждало от доводите на Комисията, това увеличаване явно било в разрез с принципа на пропорционалност. Всъщност такова увеличаване било ненужно и

непропорционално, когато нарушенията, във връзка с които са приети няколко решения, са извършени по едно и също време, поради което предприятието не е било в състояние да адаптира поведението си, за да вземе предвид предходните наказания.

291 Комисията оспорва тези доводи.

— Съображения на Общия съд

292 Следва да се отбележи, че принципът non bis in idem, основен принцип на правото на Съюза, установен освен това в член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, провъзгласена в Ница на 7 декември 2000 г. (ОВ C 364, стр. 1), забранява в областта на конкуренцията повторното осъждане или преследване на предприятие поради антиконкурентно поведение, за което то веднъж е било санкционирано или за което вече е било обявено, че то не носи отговорност с предходно решение, неподлежащо повече на обжалване (вж. в този смисъл Решение по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, точка 113 по-горе, точка 59). Прилагането на принципа non bis in idem зависи от наличието на три условия, а именно идентичност на деянията, един и същ извършител на нарушението и един и същ защитен правен интерес (Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 338).

293 Налага се констатацията, че този принцип изобщо не се нарушава от обстоятелството, че обжалваното решение се основава на предходни наказания, които вече са обосновали прилагането на увеличаване на глобата на Arkema поради повторност в решения „Органични пероксиди“, „AMCA“ и „Въглероден пероксид и перборат“. Всъщност обстоятелството, че в четири решения Комисията основава констатацията за наличие на повторност на едни и същи предходни наказания, изобщо не означава, че Комисията „наказва Arkema четири пъти за едно и също нарушение“, както твърдят жалбоподателите.

294 В това отношение се напомня, че евентуалната повторност на нарушението е един от елементите, които следва да се вземат предвид при анализа на тежестта на конкретното нарушение (Решение по дело Groupe Danone/Комисия, точка 283 по-горе, точка 26). Отчитането на повторността има за цел да поощри предприятията, склонни да се отклоняват от правилата за конкуренция, да променят поведението си. Ето защо Комисията може във всеки конкретен случай да вземе предвид данните, потвърждаващи склонността към подобно отклонение, включително например времето, което е изтекло между разглежданите нарушения (Решение по дело Groupe Danone/Комисия, точка 283 по-горе, точка 39).

295 Като извършва всяко от посочените от жалбоподателите нарушения обаче, Arkema отговаря на условията за повторност, което обосновава отчитането на това обстоятелство при анализа на тежестта на всяко от тези нарушения. Поспециално всяко от нарушенията само по себе си представлява повтарящо се противоправно поведение, нарушаващо правилата за конкуренция, установено съответно с решенията от 1984 г., 1986 г. и 1994 г., като свидетелства за склонност на Arkema да не извлича подходящите изводи от тези наказания (вж. в този смисъл Решение по дело Groupe Danone/Комисия, точка 283 по-горе, точка 40).

296 Следователно отчитането на обстоятелството, свързано с повторността в рамките на посочените от жалбоподателите преписки, неотменно се е обвързвало с анализа на тежестта на всяко от съответните нарушения. В този смисъл, противно на твърденията на жалбоподателите, Комисията наказва Arkema за четири отделни нарушения и условието за идентичност на деянията (вж. точка 292 по-горе) в случая явно не е изпълнено.

297 Освен това предлаганото от жалбоподателите разрешение би довело до лишаването на Комисията от правото да отчита повторността в рамките на определено решение единствено поради това че съответното предприятие е извършило едновременно други нарушения на правото на конкуренцията. Подобно разрешение би противоречало на целта, преследвана от отчитането на повторността при определянето на глобата.

298 Освен това следва да се отхвърли и доводът, че Комисията е нарушила принципа non bis in idem, като е обосновавала прилагането на повторността като утежняващо обстоятелство с необходимостта да се осигури възпиращ ефект на глобите, при положение че това съображение вече е било отчетено. Всъщност при изчисляването на размера на глобата Комисията единствено възприема определена съвкупност от фактически съображения, които счита за релевантни с оглед определяне на глобата на ниво, което да ѝ гарантира достатъчно сериозен възпиращ ефект, като по никакъв начин не наказва жалбоподателите двукратно за едно и също нарушение (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, T-38/02, Recueil, стр. II-4407, точка 358). Във връзка с това следва да се напомни, че изискването да се гарантира възпиране е общо изискване, от което Комисията трябва да се ръководи през целия процес на изчисляване на глобата (Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 180 по-горе, точка 131).

299 При всички положения следва да се подчертае, че отчитането на всеки от тези критерии за оценяване на тежестта на нарушението има различно основание. В този смисъл отчитането на общия оборот на съответното предприятие се обосновава с необходимостта да се определи глоба на равнище, което да гарантира достатъчно сериозния ѝ възпиращ ефект с оглед на размера и икономическата мощ на предприятието. Отчитането на повторността пък се обосновава с необходимостта от допълнително възпиране, за която свидетелства обстоятелството, че предходното установяване на три нарушения не е било достатъчно, за да попречи на извършването на нарушение за четвърти път (вж. в този смисъл Решение от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 298 по-горе, точка 358).

300 Във връзка с твърдението за нарушение, че Комисията е нарушила принципа на пропорционалност, жалбоподателите изглежда поддържат, че тя е трябвало да отчете възпиращия ефект спрямо жалбоподателя на увеличенията, наложени с решения „Органични пероксиди“, „AMCA“ и „Въглероден пероксид и перборат“. Следва обаче да се напомни, че поради изложените в точки 228—235 по-горе съображения в стремежа си към възпиращ ефект на глобата Комисията не е задължена да взема предвид глобите, които е наложила на същото предприятие в рамките на други дела. Този извод важи и за увеличенията поради повторност. По-специално би било в противоречие с целта за възпиране да не се взема предвид обстоятелството, че съответното предприятие е извършило повторно нарушение, единствено поради това че успоредно със спорното нарушение то

е участвало и в други форми на неправомерно поведение, които на свой ред са били санкционирани от Комисията.

301 Освен това при настоящите обстоятелства увеличаването с 50 % не е непропорционално спрямо тази цел.

302 На последно място, противно на предположението на жалбоподателите (вж. точка 290 по-горе), от съображения 358 и 369 от обжалваното решение ясно проличава, че в настоящия случай констатираната повторност не се основава на решения „Органични пероксиди“, „AMCA“ и „Въглероден пероксид и перборат“.

303 Следователно втората част от шестото правно основание — единствената, която продължава да бъде предмет на спор — трябва да се отхвърли.

По седмото правно основание, изведено от фактическа грешка, доколкото Комисията не намалила глобата на жалбоподателите поради „липса на реално прилагане“ от Arkema на някои инкриминирани практики

Доводи на страните

304 Жалбоподателите подчертават, че в хода на административното производство Arkema доказва, че е прилагало някои от спорните споразумения само частично, както впрочем Комисията сама признала в обжалваното решение. Те следователно считат, че в съответствие с Насоките и съдебната практика Комисията

трябвало да вземе предвид това смекчаващо обстоятелство при определяне на размера на глобата. Поради това жалбоподателите искат от Общия съд да намали значително размера на глобата, за да се отчете „липсата на реално прилагане“ от Arkema на някои инкриминирани практики.

305 В това отношение жалбоподателите отбелязват, че Degussa се оплаква неколкократно от неспазване от страна на Arkema на споразуменията за повишаване на цените, сключени между производителите, което се виждало от описанието на няколко събрания в обжалваното решение (съображения 123, 128 и 133 от последното).

306 Жалбоподателите подчертават също, че съгласно практиката на Комисията при вземане на решения е възможно глобата да бъде намалена поради частичното неприлагане на неправомерните споразумения. Следователно те считат, че — противно на твърденията на Комисията в писмената защита — единствено обстоятелството, че дадено предприятие прилага само някои инкриминирани практики, не е от естество само по себе си да изключи ползването от смекчаващи обстоятелства.

307 Комисията оспорва тези доводи.

Съображения на Общия съд

308 Видно от съдебната практика, за предоставяне на ползване от смекчаващо обстоятелство е важно да се провери дали изтъкнатите обстоятелства са от естество да установят, че през периода, в който съответното предприятие се е присъединило към неправомерните споразумения, то действително се е отклонявало от тяхното прилагане, като е възприело конкурентно поведение на

пазара, или поне че ясно и съществено е нарушило задълженията, насочени към прилагането на този картел, до степен да затрудни самото му функциониране (Решение на Общия съд по дело Daiichi Pharmaceutical/Комисия, точка 271 по-горе, точка 113 и Решение на Общия съд по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 180 по-горе, точка 196).

309 Затова в настоящия случай, противно на твърденията на Комисията в писмените ѝ изявления, обстоятелството, че жалбоподателите признават частично прилагане на някои от спорните споразумения, само по себе си не е достатъчно да обоснове отказа да им се предостави ползване от посоченото смекчаващо обстоятелство (вж. в този смисъл Решение по дело Daiichi Pharmaceutical/Комисия, точка 308 по-горе, точки 102 и 116, и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 180 по-горе, точки 197 и 223). Всъщност важно е да се провери и дали жалбоподателите доказват, че ясно и съществено са нарушили задълженията, насочени към прилагането на разглеждания картел, до степен да затруднят самото му функциониране.

310 Следва да се напомни, че в жалбата си жалбоподателите основават своите твърдения на три конкретни обстоятелства, с които целят да докажат, че Degussa неколкократно се оплаква от неспазването от страна на Arkema на споразуменията относно договорените между производителите увеличения на цените.

311 Първо, те отбелязват, че в съображение 123 от обжалваното решение Комисията констатира, че проведеното през лятото на 1999 г. събрание е имало за цел да „възстанови доверието в надеждното пазарно поведение на [Arkema] и на ICI от страна на Degussa, поставено в неизгодно положение в миналото, когато целевите цени не са били приложени или са били приложени само частично“ от тези две предприятия.

312 Второ, жалбоподателите се позовават на съображение 128 от обжалваното решение, в което Комисията констатира, че събранието от 24 февруари 2000 г. относно формовъчните съединения е било свикано от Degussa в отговор на

поведението на Arkema по отношение на някои клиенти от автомобилния сектор. Комисията уточнява, че по време на това събрание „[Degussa] упреква непряко [Arkema], че не е спазило увеличението в автомобилния отрасъл“.

313 Трето, жалбоподателите се позовават на текста на съображение 129 от обжалваното решение, където се споменава събрание от 27 юни 2000 г. относно формовъчните съединения, проведено след като Arkema сключва дългосрочен договор за доставка с основния клиент на пазара при цени, по-ниски от целевите цени, договорени между конкурентите на събранието в Дъблин (Ирландия) през октомври 1999 г. В това съображение Комисията констатира, че „умишленото въздържане на Arkema от прилагане на целевите цени е прието от Degussa като сериозно подкопаване на доверието“. Също така в съображение 133 от обжалваното решение Комисията се позовава и на „сериозния конфликт“ между Degussa и Arkema по време на това събрание.

314 Налага се обаче констатацията, че единствено посочването на тези пасажи от обжалваното решение не е достатъчно, за да се докаже изпълнението на напомнените в точка 308 по-горе условия.

315 Най-напред следва да се подчертае, че всичките посочени по-горе пасажи се отнасят до събрания, посветени на формовъчните съединения на основата на ПММК, тоест само един от трите продукта, представляващи предмет на единното нарушение, разглеждано от Комисията в обжалваното решение. Жалбоподателите обаче не представят никакви обективни данни, позволяващи на Общия съд да прецени какво е отражението на неизпълнението на споразуменията относно този продукт върху функционирането на целия разглеждан картел. Освен това, видно от съображение 5 от обжалваното решение, формовъчните съединения от ПММК представляват едва 36 % от целия пазар на ПММК от гледна точка на разпределянето на метилметакрилата между трите изделия от ПММК.

316 На следващо място, що се отнася по-конкретно до твърдението, съдържащо се в съображение 123 от обжалваното решение, съгласно което „в миналото […], когато целевите цени не са били приложени или са били приложени само частично“ от Arkema и ICI, налага се констатацията, че жалбоподателите не представят никакви данни, позволяващи да се установи конкретният му обхват — както по същество, така и във времето.

317 От една страна, следва да се приеме, че както е видно от съображение 123 от обжалваното решение, целевите цени са били приложени частично. Жалбоподателите обаче не уточняват какъв е бил обхватът на това „частично неприлагане“. По-специално те не твърдят, че същото е достигнало степен, в която да затрудни самото функциониране на разглеждания картел. Освен това от обжалваното решение се установява, че на същото събрание участниците действително прилагат на практика едно от направленията на разглеждания картел, отнасящо се до обмена на чувствителна търговска информация (вж. последното изречение от съображение 123 от обжалваното решение, както и съображение 117 от него, на което е направено позоваване).

318 От друга страна, жалбоподателите не уточняват за кой период става дума. Докато въпросното събрание се е състояло през лятото на 1999 г., нарушението започва на 23 януари 1997 г. (вж. съображение 109 от обжалваното решение). Междувременно Arkema участва в няколко антиконкурентни събрания, чието описание в обжалваното решение не споменава за затруднения, по-специално във връзка с функционирането на разглеждания картел (вж. съображения 111—119 от обжалваното решение).

319 Що се отнася до доводите на жалбоподателите, изведени от съображения 128, 129 и 133 от обжалваното решение, по същество тези доводи се основават на дългосрочен договор за доставка, сключен при по-ниски цени от целевите цени, договорени между конкурентите на събранието в Дъблин, проведено през октомври 1999 г. Въпреки че Комисията описва това предприятие като „крупен клиент“ (съображение 129 от обжалваното решение) и упоменава, че става дума за „5 000 тона годишно“ (бележка под линия 131 от обжалваното решение), жалбоподателите не представят никакви конкретни данни, които да позволят да се прецени значението на този договор с оглед на сътрудничеството между

участниците в разглеждания картел в областта на формовъчните съединения на основата на ПММК, нито, a fortiori, в рамките на единното нарушение с предмет трите продукта от ПММК.

320 Освен това следва да се подчертае, че става дума за договор, който е подписан през първата половина на 2000 г. (вж. съображения 128 и 129 от обжалваното решение) и не зачита увеличенията на цените, за които решение е взето едва през октомври 1999 г., докато Arkema участва в картела от 23 януари 1997 г. до 12 декември 2002 г. Следва също да се подчертае, че макар в обжалваното решение да се говори за „сериозен конфликт“ (съображение 133) и за „значително подкопаване на доверието“ (съображение 129), става ясно, че сътрудничеството между Atofina и останалите участници продължава въпреки този конфликт (вж. по-специално съображения 131 и 134 от обжалваното решение) и дори по време на събранието от 9 февруари 2001 г. е обхващало обмен на информация относно цените за същия клиент (вж. съображение 131 от обжалваното решение относно събранието от 9 февруари 2001 г.).

321 Предвид изложеното следва да се приеме, че посочените от жалбоподателите обстоятелства установяват най-много някои недостатъци в ефективността на разглеждания картел, свързани с формовъчните съединения на основата на ПММК, и един случай на неприлагане на целевите цени, договорени в областта, отнасящи са за този продукт, по отношение на клиент от страна на Arkema. Освен това самата Комисия признава, че е имало периоди, през които участниците в разглеждания картел са се отклонявали от сключените договори (вж. съображение 329 от обжалваното решение), а някои решения не са били изпълнени изцяло (съображение 379 от него). Същевременно, като се има предвид, че според обжалваното решение разглежданото нарушение е единно и се отнася за три продукта, продължило е от 23 януари 1997 г. до 12 септември 2002 г. и е действало в няколко направления, включително обмен на поверителна информация относно пазарите и предприятията (вж. съображение 3 от обжалваното решение), тези обстоятелства не са достатъчни, за да удовлетворят условията, споменати в точка 308 по-горе. Освен това жалбоподателите дори не твърдят,

че не са изпълнили задълженията за прилагане на разглеждания картел до степен да затруднят самото му функциониране, както изисква съдебната практика.

322 Ето защо следва да се направи изводът, че от една страна, Комисията основателно не приема смекчаващото обстоятелство, свързано с липсата на реално прилагане на неправомерните споразумения, и от друга страна, че намаляването на размера на глобата на това основание също не е обосновано в рамките на неограничената компетентност на Общия съд.

323 Поради това настоящото правно основание, както и искането за намаляване на глобата, формулирано във връзка с него от жалбоподателите, следва да се отхвърлят.

По осмото правно основание, изведено от грешките при прилагане на правото и фактическите грешки, изразяващи се в отказа на Комисията да намали глобата на жалбоподателите на основание „други фактори“

Доводи на страните

324 Жалбоподателите отбелязват, че в отговора си на изложението на възраженията Arkema е поискало да се ползва от намаляване на глобата, която може да му бъде наложена, на основание „други фактори“ по смисъла на Насоките, за да се отчетат значителните по размер глоби, неотдавна наложени му от Комисията. Като отказва да предостави това намаление, тъй като Arkema не „сочи никакви доводи, че се намира в твърде затруднено положение“ (съображение 396 от обжалваното решение), Комисията допуснала грешки при прилагане на правото и фактически грешки.

325 Жалбоподателите отбелязват, че в две скорошни решения Комисията намалява окончателния размер на глобата на основание точка 5, буква б) от Насоките, поради това че съответното предприятие вече е било наказано неотдавна да заплати значителни по размер глоби. Ставало дума за Решение C (2002) 5083 окончателен на Комисията от 17 декември 2002 година относно производство по прилагане на член [81 ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/E-2/37.667 — Специални графити) (наричано по-нататък решението „Специални графити“) и Решение C (2003) 4457 на Комисията от 3 декември 2003 година относно производство по прилагане на член 81 от Договора [за ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/38.359 — Продукти на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и механиката) (наричано по-нататък решението „Продукти на основата на въглерод и графит“). Според жалбоподателите, макар във всяко от тези решения да изглежда, че според Комисията намалението на глобата се основава и на финансовото положение на съответното предприятие, всъщност това намаление произтичало само от отчитането на скорошното налагане на значителни по размер глоби.

326 В действителност от същите решения проличавало, че според Комисията отчитането на финансовото положение на предприятието с оглед намаляване на размера на неговата глоба означавало да се предостави необосновано конкурентно предимство на предприятията, които са най-слабо адаптирани към пазарните условия, и можело да доведе до дискриминация по отношение на останалите предприятия, визирани в производството. При това положение жалбоподателите считат, че Комисията без основание се е позовала на финансовото положение на съответното предприятие, включително в съчетание с други фактори, за да му предостави намаление на глобата.

327 Жалбоподателите твърдят, че неотдавна Комисията налага на Arkema значителни глоби, възлизащи общо на около 180 милиона евро, заради участието му в тайни дейности, осъществени поне отчасти едновременно със санкционираните с обжалваното решение практики. Ставало дума за решения „Органични пероксиди“, „AMCA“ и „Въглероден пероксид и перборат“.

328 Предвид тези наказания жалбоподателите считат, че не е било необходимо да им се наложи пълният окончателен размер на глобата (т.е. 219,13 125 милиона евро), за да се осигури реален възпиращ ефект. По тяхно мнение Комисията следователно трябвало да вземе това предвид в рамките на „други фактори“. Поради това те искат от Общия съд да намали размера на глобата им, за да се вземат предвид неотдавна платените от Arkema глоби.

329 Комисията оспорва тези доводи.

Съображения на Общия съд

330 Най-напред следва да се напомни, че практиката на Комисията при вземане на решения не служи като правна уредба на глобите в областта на конкуренцията. Всъщност Комисията разполага с широко право на преценка при определяне на размера на глобите и не е обвързана от направените по-рано преценки (вж. Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, T-329/01, Recueil, стр. II-3255, точки 108—110 и цитираната съдебна практика). В този смисъл само по себе си позоваването от страна на жалбоподателите на решения „Специални графити“ и „Продукти на основата на въглерод и графит“ е неприложимо, доколкото Комисията не е била задължена да направи същите преценки по настоящото дело (вж. в този смисъл Решение по дело Archer Daniels Midland/Комисия, посочено по-горе, точка 111).

331 Освен това следва да се приеме, че в тези две решения Комисията намалява размера на глобата, наложена на съответното дружество по делото заради сериозните му финансови затруднения, съчетани съответно с едно, а впоследствие и с две неотдавна наложени наказания „глоба“ за едновременно извършени нарушения на правото в областта на конкуренцията. Жалбоподателите обаче не

твърдят, че се намират в сходно положение с това дружество, по-специално по отношение на финансовото си състояние (вж. съображения 556—559 от решение „Специални графити“ и съображение 360 от решение „Продукти на основата на въглерод и графит“).

332 Относно довода, че намаляването на размера на глобата може да се основава само на неотдавна наложените на това предприятие наказания, тъй като с оглед на съдебната практика и самия текст на тези решения Комисията не е имала основание да вземе под внимание, самостоятелно или в съчетание с други обстоятелства, финансовото положение на съответното предприятие, следва да се подчертае, че този довод не е в съответствие със самия текст на решенията. Освен това следва по този въпрос да се направи препращане към Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 180 по-горе (точки 311—317), в което същият довод, приведен от един от адресатите на решение „Продукти на основата на въглерод и графит“, е отхвърлен.

333 Следователно Комисията не е допуснала никаква грешка в съображение 396 от обжалваното решение, като е отхвърлила довода на жалбоподателите, съдържащ се в раздел „Други фактори“, след като Arkema не се е позовало на никакви доводи, че се намира в особено затруднено финансово положение.

334 Освен това при упражняването на неограничената компетентност на Общия съд не следва да се пристъпва към искането от жалбоподателите намаляване на глобата.

335 Всъщност само обстоятелството, че на жалбоподателите наскоро са били наложени три други глоби за отчасти едновременни нарушения, не би могло да обоснове намаляването на наложената в настоящия случай глоба. Освен това, ако вече наложена санкция обосноваваше намаляването на последваща глоба, би се стигнало до парадоксално положение, при което пределната стойност на всяка санкция, налагана на предприятие, участващо във все повече картели, постепенно би намалявала. Такова положение явно би било в разрез с преследваната чрез глобите цел за възпиране.

336 Жалбоподателите не привеждат никакви доводи, за да докажат, че налагането на глобата в настоящия случай, в съчетание с други скорошни глоби, би ги поставило в особено положение. Освен това следва да се подчертае, че с изключение на глобата, наложена с решение „Органични пероксиди“, отговорността на Arkema за плащането на тези глоби до голяма степен е възложена солидарно и на Elf Aquitaine, и на Total. При всички положения съвкупният размер на наложените на Arkema глоби по силата на тези четири решения остава дори под установения в Регламент № 1/2003 само за една глоба праг в размер на 10 % от оборота на Arkema през 2005 г., посочен в съображение 14 от обжалваното решение.

337 Следователно настоящото правно основание, както и искането за намаляване на глобата, отправено във връзка с него от жалбоподателите, следва да се отхвърлят.

Заключение

338 От всичко изложено по-горе следва, че жалбата трябва да се отхвърли изцяло, с изключение на искането на жалбоподателите да се намали приложеното спрямо тях увеличаване на глобата с оглед осигуряване на възпиращия ѝ ефект.

339 Предвид изложените по-горе съображения (вж. точки 247—280 по-горе) Общият съд счита, че в рамките на неограничената си компетентност следва да намали размера на глобата, за която отговарят жалбоподателите, за да отчете обстоятелството, че към момента на налагането ѝ те вече не са били под контрола на групата Total.

340 За да преизчисли този размер, Общият съд счита за уместно да приложи използваната в обжалваното решение методология, като замени мултипликационния коефициент 3, използван по отношение на жалбоподателите съгласно съображение 349 от обжалваното решение, с мултипликационен коефициент 1,25. Всъщност при обстоятелствата в настоящия случай и предвид по-специално на приложените по отношение на останалите адресати на обжалваното решение увеличения Общият съд счита, че такова увеличаване е адекватно с оглед осигуряване на достатъчно сериозен възпиращ ефект на наложената на жалбоподателите глоба.

341 По-конкретно не следва да се уважава отправеното в съдебното заседание искане на Комисията, по същество насочено към това Общият съд да вземе предвид обстоятелството, свързано с правно-икономическите структури на въпросното предприятие към момента на извършване на нарушението, за да запази приложения по отношение на жалбоподателите мултипликационен коефициент 3.

342 Следва да се напомни, че упражняването на неограничената компетентност не би трябвало при определяне на размера на глобите да води до дискриминация между предприятията, които са участвали в споразумение или в съгласувана практика, противоречаща на член 81, параграф 1 ЕО (Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Sarrió/Комисия, C-291/98 P, Recueil, стр. I-9991, точка 97 и Решение на Съда от 25 януари 2007 г. по дело Dalmine/Комисия, C-407/04 P, Сборник, стр. I-829, точка 152). Доколкото обаче това обстоятелство не е било взето предвид по отношение на останалите адресати на обжалваното решение (вж. точки 266—271 по-горе), не би било оправдано на това основание да се увеличава размерът на глобата, за която отговарят жалбоподателите.

343 При всички положения, дори да имаше основание това обстоятелство да се вземе предвид при определяне на размера на глобата, то не би могло да обоснове прилагането на мултипликационния коефициент 3 с оглед на достатъчно сериозен възпиращ ефект на глобата по отношение на жалбоподателите. Всъщност това би довело до прилагането спрямо жалбоподателите на същия мултипликационен коефициент като приложимия за бившите им дружества майки, докато те се намират в явно различно положение с оглед на основните цели, преследвани с налагането на такова увеличаване (вж. в този смисъл и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 340).

344 Освен това вече е постановявано, че не следва да се провежда разграничение между две предприятия, чийто оборот при всички положения обосновава квалифицирането им като големи предприятия, които разполагат с познания и правно-икономически инфраструктури, даващи им възможност по-лесно да установяват, че тяхното поведение представлява нарушение, и да бъдат наясно с последиците, произтичащи от него (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 340). В случая обаче всички предприятия, споменати в съображение 349 от обжалваното решение, както впрочем и Arkema с оглед на неговия собствен оборот, са можели да се считат за големи предприятия, разполагащи с правно-икономически инфраструктури, даващи им възможност по-лесно да установяват, че тяхното поведение представлява нарушение (вж. в този смисъл Решение по дело Degussa/Комисия, точка 213 по-горе, точка 294). Следователно в настоящия случай, предвид приложените за други предприятия мултипликационни коефициенти (1,75 за Degussa, 1,5 за ICI и „хипотетичния" коефициент 1,25 за Arkema), мултипликационният коефициент 3 е обоснован единствено с оглед на особено високия оборот на Total към момента на налагане на глобата.

345 Във връзка с преизчисляването на размера на глобата, за която отговарят жалбоподателите, следва да се напомни текстът на член 2 от обжалваното решение, по силата на който „[с]ледните глоби се налагат за нарушенията, посочени в член 1: […] б) Arkema […], Altuglas International […] и Altumax Europe […], солидарно отговорни: [219 131 250] евро, като за 140,4 милиона евро солидарна отговорност носи Total […] и за 181,35 милиона евро солидарна отговорност носи Elf Aquitaine […]".

346 Предвид този текст и мотивите на обжалваното решение относно изчисляването на глобата, в рамките на глобата следва да се разграничат два компонента.

347 На първо място, жалбоподателите отговарят солидарно за плащането на сума в размер на 37 781 250 EUR, като Elf Aquitaine и Total не отговарят за нея.

348 Видно от обжалваното решение, става дума за сумата, получена от увеличаването поради повторност, за която Elf Aquitaine и Total не носят отговорност, като към тази сума Комисията впоследствие прилага намаление с 40 % на основание Известието относно сътрудничеството. Следва обаче да се напомни, че за да определи размера на увеличаването поради повторност, самата Комисия се основава на „хипотетичен“ коефициент 1,25 с оглед достатъчно сериозния възпиращ ефект (вж. бележка под линия 233, отнасяща се до съображение 349 от обжалваното решение). Затова съображенията, споменати в точки 247—280 погоре, нямат отражение върху тази сума и поради това сумата от 37 781 250 EUR, за която отговарят жалбоподателите, но не и техните бивши дружества майки, трябва да остане непроменена.

349 На второ място, жалбоподателите отговарят солидарно с Elf Aquitaine за плащането на сума от 181,35 милиона евро, като Total отговаря солидарно в размер до 140,4 милиона евро. Следователно става въпрос за сумата на глобата, която не произтича от отчитането на повторността.

350 Тази сума от 181,35 милиона евро е резултат по-специално от прилагането на мултипликационния коефициент 3. Тъй като прилагането на този коефициент спрямо жалбоподателите е необосновано, по отношение на тях тази сума трябва следователно да се преизчисли при мултипликационен коефициент 1,25 и като се спазва методологията, използвана от Комисията в обжалваното решение.

351 Следователно солидарната отговорност на жалбоподателите за плащането на тази част от глобата се намалява до 75 562 500 EUR.

352 На последно място, следва да се напомни, че по силата на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 за всяко предприятие, което има участие в нарушението, санкцията не може да надвишава 10 % от общия размер на оборота му за предходната стопанска година. Съгласно съдебната практика само ако се установи, че няколко адресата на решението за налагане на глоба съставляват предприятие в смисъла на икономически субект, отговорен за санкционираното

нарушение, и то още към момента на приемане на това решение, горната граница може да се изчисли въз основа на общия оборот на това предприятие, тоест въз основа на всичките му компоненти, взети заедно. Обратно, ако този икономически субект междувременно е престанал да съществува, всеки адресат на решението има право да поиска прилагането на самостоятелно основание на разглежданата горна граница (Решение по дело Tokai Carbon и др./Комисия, точка 272 по-горе, точка 390).

353 В този смисъл следва да се провери и дали размерът на глобата, за чието плащане са задължени жалбоподателите, не надвишава 10 % от общия оборот на Arkema през 2005 г. Жалбоподателите занапред са солидарно задължени за плащането на глоба в размер от 113 343 750 EUR (сумата от 37 781 250 EUR, посочена в точка 348 по-горе, към която се добавя сумата от 75 562 500 EUR, посочена в точка 351 по-горе). Ето защо следва да се констатира, че тази сума не надвишава 10 % от оборота на Arkema през 2005 г., посочен в съображение 14 от обжалваното решение. Същото се отнася и за междинната сума, определена преди прилагането на намалението на основание Известието относно сътрудничеството.

По съдебните разноски

354 По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. В съответствие с член 87, параграф 3 от същия правилник Общият съд може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания.

355 В случая исканията на жалбоподателите са уважени частично. Доколкото обаче доводите, довели до намаляване на размера на глобата, са приведени едва в съдебното заседание, а това е било възможно в жалбата (вж. точка 247 по-горе),

с оглед на обстоятелствата по делото ще бъде справедливо жалбоподателят да понесе направените от него съдебни разноски, както и съдебните разноски, направени от Комисията.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав)

реши:

1) **Размерът на глобата, за чието плащане Arkema SA (понастоящем Arkema France), Altuglas International SA и Altumax Europe SAS отговарят солидарно по силата на член 2, буква б) от Решение C(2006) 2098 окончателен на Комисията от 31 май 2006 година относно производство по прилагане на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/F/38.645 — Метакрилати), се намалява до 113 343 750 EUR.**

2) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**

3) **Осъжда Arkema France, Altuglas International и Altumax Europe да заплатят съдебните разноски.**

Czúcz Labucka O'Higgins

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 7 юни 2011 година.

Съдържание

Обстоятелства, предхождащи спора ..... II - 2608

Въведение ..... II - 2608

Административно производство ..... II - 2609

Обжалвано решение ..... II - 2610

Адресати на обжалваното решение ..... II - 2611

Изчисляване на глобата ..... II - 2612

Производство и искания на страните ..... II - 2614

От правна страна ..... II - 2616

По първото правно основание, изведено от нарушение на правилата за вменяването на отговорност във връзка с практиките, прилагани от дъщерно дружество, на неговото дружество майка, и от нарушение на принципа на недопускане на дискриминация ..... II - 2616

По първата част, изведена от неспазване на правилата за вменяването на отговорност във връзка с практиките, прилагани от дъщерно дружество на неговото дружество майка ..... II - 2617

— Доводи на страните ..... II - 2617

— Съображения на Общия съд ..... II - 2619

По втората част, изведена от нарушение на принципа на недопускане на дискриминация ..... II - 2624

— Доводи на страните ..... II - 2624

— Съображения на Общия съд ..... II - 2625

По второто правно основание, изведено от фактическите грешки, допуснати от Комисията при вменяване на отговорността за извършеното от Arkema нарушение на Total и на Elf Aquitaine ..... II - 2628

По първата част, изведена от пропуска да се отчете липсата на участие на ръководителите на Total и на Elf Aquitaine в посочените в обжалваното решение практики ..... II - 2629

— Доводи на страните ..... II - 2629

— Съображения на Общия съд ..... II - 2630

По втората част, изведена от неотчитането на данните, установяващи реалната самостоятелност на Arkema при определяне на търговската му политика ..... II - 2632

— Доводи на страните ..... II - 2632

— Съображения на Общия съд ..... II - 2637

По третото правно основание, изведено от нарушение на задължението за мотивиране и на принципа на добра администрация при прилагане на правилата за вменяване на отговорност ..... II - 2644

По първата част, изведена от нарушение на задължението за мотивиране ..... II - 2645

— Доводи на страните ..... II - 2645

— Съображения на Общия съд ..... II - 2646

По втората част, изведена от нарушение на принципа на добра администрация ..... II - 2652

— Доводи на страните ..... II - 2652

— Съображения на Общия съд ..... II - 2653

По четвъртото правно основание, изведено от неотчитането на критерия за действителното отражение върху пазара при определяне на началния размер на глобата от 65 милиона евро ..... II - 2655

Доводи на страните ..... II - 2655

Съображения на Общия съд ..... II - 2659

По петото правно основание, изведено от наличието на грешки при прилагане на правото и фактически грешки във връзка с увеличаването на началния размер на глобата с цел осигуряване на нейния възпиращ ефект ..... II - 2664

По първата част, изведена от неправилното увеличаване на началния размер на глобата от страна на Комисията с цел осигуряване на нейния възпиращ ефект въз основа на оборота на Total, тъй като отговорността за нарушението не може да се вмени на това дружество ..... II - 2664

— Доводи на страните ..... II - 2664

— Съображения на Общия съд ..... II - 2665

По втората част, изведена от нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране. ..... II - 2665

— Доводи на страните ..... II - 2665

— Съображения на Общия съд ..... II - 2667

По третата част, изведена от ненужността да се прибягва до възпиращия ефект на глобата в настоящия случай ..... II - 2770

— Доводи на страните ..... II - 2770

— Съображения на Общия съд ..... II - 2771

По твърдението за нарушение, повдигнато в съдебното заседание и изведено от вече настъпилата в момента на постановяване на обжалваното решение липса на контрол по отношение на жалбоподателите от страна на Total и Elf Aquitaine ..... II - 2676

— Доводи на страните ..... II - 2676

— Съображения на Общия съд ..... II - 2679

По шестото правно основание, изведено от грешки при прилагане на правото, допуснати от Комисията при увеличаването на глобата поради повторност ..... II - 2690

По първата част, изведена от нарушение на принципа на законоустановеност на нарушенията и наказанията и принципа на правна сигурност ..... II - 2690

По втората част, изведена от нарушение на принципа non bis in idem и на принципа на пропорционалност ..... II - 2691

— Доводи на страните ..... II - 2691

— Съображения на Общия съд ..... II - 2693

По седмото правно основание, изведено от фактическа грешка, доколкото Комисията не намалила глобата на жалбоподателите поради „липса на реално прилагане“ от Arkema на някои инкриминирани практики ..... II - 2696

Доводи на страните ..... II - 2696

Съображения на Общия съд ..... II - 2697

По осмото правно основание, изведено от грешките при прилагане на правото и фактическите грешки, изразяващи се в отказа на Комисията да намали глобата на жалбоподателите на основание „други фактори“ ..... II - 2702

Доводи на страните ..... II - 2702

Съображения на Общия съд ..... II - 2704

Заключение ..... II - 2706

По съдебните разноски ..... II - 2710